

20333

The image shows the front cover of an antique book. The cover is decorated with a traditional marbled paper pattern, specifically a 'stone' or 'shell' pattern. This pattern consists of irregular, rounded shapes in shades of green and brown, set against a background of red and orange-red veins. The marbling is dense and covers the entire surface of the cover. In the upper left corner, there is a small, circular white paper label with the number '20333' handwritten in black ink. The edges of the book are worn, showing the underlying board material, particularly at the corners and along the spine on the left. The book is set against a dark, solid background.

20333. II. C. g. 2 d.

LUDOVIKA BLOZJA

napeljevanje

h keršanskemu življenju.

Na svetlo dala

dva mlada duhovna.

V LJUBLJANI

natisnil in založil *Jožef Blaznik.*

1847.

Namesto predgovora

nekaj besedi same večne Resnice.

Moj jarem je sladek, in moja butara je lahka.

Srečni, kateri božjo besedo poslušajo, in jo ohranijo.

Marija si je narboljši del izvolila, kateri ji ne bo nikdar odvzet.

Išite si jed, ktera k večnimu življenju redi.

Kdor božjo besedo posluša, in po nje živi, je podoben modrimu možu, kateri je svojo hišo na skalo sozidal.

Zbirajte si zaklade, katerih noben tat ne ukrade, noben molj ne sné, in nobena rùja ne strati.

Kjer je vaš zaklad, tam bo tudi vaše serce.

Vvod.

Življenje razsvetljeniga Ludovika Blozja.

Ludovik Blozi je bil rojen v letu 1506 iz prestare blage rodovine v gradu Don Estienne na Henegavskim. Oče mu je bil Adrijan Šatiljonski, mati pa Katarina Barbansonova. Cesar Karl peti ga je bil v svoj dvor poklical in med svoje gospodičiče ali žlahtniče vverstil. Vender je bil Ludovika še en vikši Gospod v svojo službo zvolil. Že v prvih letih njegove mladosti se je razodevalo v njim posebno nagnjenje k svetimu in samotni-mu življenju. Ta bogoljubna misel je v njim tolikanj dozorela, da je sklenil, v opatii ali samostanu Lisié po navodu svetiga Benedikta, popolnoma v službo Narvikšimu posvetiti se. Štirinajst let star je bil vzet v skušnjo, je storil začetik

popolnamosti, njegovimu stanu permerjene, in je razodeval tolike darove podučljivosti, de so ga kmalo po tim njegovih predniki v visoko Levensko šolo v nauk dali. Tukej se je učil pri slovečim Nikolji Klenardu starih jezikov, in učnost svojiga prihodniga stanu s takim vspéham: de so ga njegovi samostanski bratje že v dva in dvajsetim letu njegove starosti ostarelimu in bolehnimu opatu pomočnika izvolili. V letu 1530 je prijel mašnikovo posvečenje; in ker je njegov prednik ravno umerl bil, je on precej, kakor pravi opat na njegovo mesto stopil. Per svojim nastopu je vidil, de je bila pobožnost klošterskiga življenja silno oslabela. Nič mu tedaj ni bilo bolj per sercu, kakor pobožniga duha svojih bratov v novič oživiti, spolnovanje klošterskih zapovd, in očitno spodbudnost zopet postaviti. S krotkostjo in pohlevnostjo, s perljudnostjo in perjaznostjo pri obhodu z drugimi, in z očetovsko dobrotljivostjo, ktera se je celò v očitani in strahovanji razodevala, je

on opravil, kar bi s silo in prenačljeno
 ožstrostjo nikoli ne bil. Nar več jih je
 perdobil s svojim lepim zgleđam. Ves
 čas, ki so mu ga opravila stanu pustile,
 je v premišljevanje, branje in pisanje
 bogoljubnih bukev obernal. V letu 1545
 je osnoval nove svojimu samostanu prav
 permerjene postave, ktere so papež Pavl
 III. pervolili in poterdili. V takih duhov-
 nih rečeh se je Ludovik s svetim Ignac-
 jam Lojolanam posvetovával, kteri je bil
 ravno ob tistim času svoj novi red ali
 kloštersko tovaršijo postavil. Ludovikov
 klošter je začel zlo sloveti. Toraj je
 hotel Cesar Karl tega svetiga moža
 narpred za dvorniškiga opata, in potim
 za Kameriškiga Vikšiga škofa povzdig-
 niti. Pobožni mož pa se ni za čast pečal,
 temuč je perčakoval vikšiga plačila.
 Ostal je med svojimi brati, jim z zgle-
 dam in naukam na poti zveličanja svetil,
 tako dolgo, de je v letu 1566 v 59
 letu starosti, svoje nedolžno življenje
 sklenil s smertjo, ktero je s hrepenje-
 njem perčakoval. Njegovo truplo je

bilo po njegovim povelji v prostim kraji zakopano; v letu 1631 pa po Vikšim škofu Kambriškim Francišku očitno v kamnitni grob preloženo, kteriga so mu bili bratje njegoviga kloštra v hvaležnim spominu na svojim koru napravili.

Ludovik je mož po volji božji. Njegovo notranje zedinjenje z Bogom se v vsih njegovih spisih razodeva, kateri obsegajo mnogotere napeljevanja h keršanski čednosti, premišljevanja in povzdigovanja duha k Bogu. Ni lahko spisa, ki bi tako perpraven bil, duha od posvetne ljubezni odtergati, in želje po nebeškim domovanji v sercu vneti. Cesar Karl V. je njegove spise vedno per sebi imel, in ko se je bil vladanju odrekel, in v kloštru sv. Justa stanovanje izvolil, so mu bili le ti nar ljubši berilo. Tudi njegov sin Filip II. španski kralj je ukazal svoji hčeri Izabeli, de mu je to podučenje večkrat brala. Pričijoče podučenje obseže vse dolžnosti za človeka, kateri želi Bogu dopasti in zveličanje doseči. Ni skorej

okoljšine človeškiga življenja, za katero bi se tukaj poduk ne najdel. Pobožni pisavec dobro pozna pota božje gnade in tudi lastnosti človeške nature, torej ne presiluje, ne ojstri dolžnost, in prost je vsake svojoglavnosti. Vseskozi pa poterduje resnico Kristusovih besedi: Moj jarem je sladek, in lahka moja butara. Naj keršanski bravec stavek za stavkam bere in premišljuje, in občutil bo v svojim sercu, de ta zapoved ni ravno pretežka, vender pa ga stori popolnoma kristjana, če jo spolnuje. Bog hotel, de bi se to per številnih bravcih zgodilo!!

1.

Zaupaj v Boga.

Boj se Boga in ljubi ga. Glej, de svoje serce čisto ohraniš. Skerbi vedno, de Boga z nobenim greham ne razžališ; si pa greh storil, ne smeš nad njegovo milostjo obupati. Naj bojo tvoji grehi, kakoršni hočejo, naj jih bo še toliko, upaj odpušanja. — Si padel, zopet vstani, obrni se k zdravniku svoje duše, in oserčje njegove milosti se ti bode odperlo. Si zopet padel; zopet se vzdigni, zdihuj, kliči, in usmiljenje tvojiga zveličarja te bo sprejelo. Padeš tretji, četertikrat, in še večkrat, vselej se zopet vzdigni, zdihuj, ponižaj se pred Bogam, in on te ne bo zapustil. Nikdar še ni pobitiga serca zaničeval, in ga tudi nikdar ne bo (Ps. 50, 19.), nikdar še ni takšnih,

ki so skesani k njemu perbežali, od sebe gonil, in jih tudi nikdar ne bo. Ko bi padel v eni uri stokrat, ali celo tavžentkrat; vzdigni se v svetim zaupanju odpušanja ravno tolikokrat k Bogu, in v vstajanji se mu zahvali, de te ni še globokej pasti, in še dalj ležati pustil. In ko bi ti se bila nar hujši nesreča permerila, de bi bil clo svojiga dobrotljiviga Boga zatajil, in njegove svete skrivnosti z nogami teptal, spoznaj ponižno svojo veliko pregreho, zaničaj jo, skleni seboj, nikdar več ne grešiti in bolje živeti, in bodi si odpušanja svest. Zakaj tvoja hudobija ali slabost ne more nikdar tolika biti, de bi božjo milost preseгла, ktera je brez vse mere. Bog je vsigamogočen, in odpusti ravno tako lahko tavžent grehov, kakor eniga samiga. Zraven tega je on tudi neskončno dobrotljiv, je vselej perpravljjen, ti odpustiti, de se le greha zderžiš, ponižaš, in svoje življenje poboljšaš.

Ne bodi obupljiv, ko se starih

pregreh spomniš, ampak tolaži se z besedami s. Pavla: To ste vi enkrat bili, pa ste omiti, posvečeni, ste opravičeni v imenu Jezusa Kristusa in v duhu našiga Boga (1. Kor. 6, 11.) Božji dobroti ne moreš nikdar preveč zaupati; le na slabo je ne obračaj, de bi bolj brez skerbi grešil.

O ko bi ti vedil, kako perpravljen je Gospod Jezus, Boga Očeta s svojo nedolžnostjo vtolažiti, in s svojimi zvoljenimi spraviti, kateri so iz človeške slabosti grešili, in pa zdaj sklenili, greha se posihmal varvati! On je naš besednik, in za nas govori, de čisto lahko odpušanje obžalovanih pregreh zadobimo. Če grešimo, pravi njegov ljubljene učenc s. Janez, imamo Jezusa Kristusa prošnika per očetu, in on je dar sprave za naše dolge. (1. Jan. 2, 1.) Tvoji grehi te tedaj ne smejo na to voditi, de bi obupal, ampak de bi se poniževal; ker sovražiš zdej, kar je hudobno, in Bogu dopasti želiš.

2.

Božja milost nima konca ne kraja.

Misli, kakor s. pismo opominja, dobro od Gospod Boga (modr. 1, 19). Ne misli; ne pusti si dozdevati, de bi on bil neusmiljen, ampak terdno veruj, de je on proti tistim, kateri se v resnici pokoré, in dobro voljo imajo, poln usmiljenja. Zakaj on pozna svoje delo, on vidi svojo podobo, on pozna našo slabost, našo slepoto. De pa s. pismo imenuje njega strašniga, kateri hudobne v svoji jezi preklinja (Ps. 9, 6.), to ne zadene njega, ampak tiste, kateri vsako sveto sramožljivost, od sebe veržejo, in ne nehajo, se v gnjusobi pregreh valjati, takšnih hudobijo on zares preganja in tepe, ker je njegovi svetosti čisto nasproti, sam v sebi pak on vekomaj poln miru in usmiljenja ostane. Kadar si tedaj njega misliš, izkleni iz svojih misel vso strašnost in terdoserčnost in veruj terdno, de on z nar milostljivšim očesam na svoje stvari

gleda, de on vsak čas clo toljko skerb za te ima, kakor de bi razun tebe nikogar ne bilo na celim svetu.

Naj se tisti njegove jeze in pravice bojijo, kateri se k njemu nočejo oberniti, greh na greh devajo in pravijo: Kaj pa že ima tud v sebi, kar sim storil? kateri se ne pustijo pregovoriti, de bi dobro storili (Ps. 35, 4.); ti so posode božje jeze, dokler taki ostanejo. Ali grešniki, ki v sebe grejo, in se k očetu usmiljenja vernejo, in iz serca rečejo: Oče! grešil sim v nebesa in pred tabo, (Luk. 15, 21.) usmili se mene! takšni grešniki naj le celo zaupanje na Boga stavijo. Gotovo jih bo sprejel, sprejete opravičil, opravičene v svoje kraljestvo perpeljal.

Ni zapopasti, s koliko ljubeznijo Bog za naše zveličanje skerbi. Tako zlo še nobena mati ni svojiga otroka ljubila, kakor Bog nas ljubi. Kodelja, v nar večji ogenj veržena, se ne vžge tako hitro, kakor Bog v svoji neizrečeni milosti in dobroti odpusti, kakor hi-

tro kesanje zagleda, kakor hitro se ponizno k njemu vernemo, po milosti zdihujemo, in v resnici bogaboječe živeti sklenemo. Zakaj on noče smerti grešnika, ampak on hoče, de se spokori in živi. (Ezek. 18, 23.) Če svoje grehe spoznamo, pravi s. pismo, je Bog resničen in dobrotljiv, de nam jih odpusti, in nas od vse krivice očisti. Več, ko je naših grehov, več, ko so, ktere nam on odpusti, bolj ne vredni in revni ko smo, kterim on odpusti, bolj se sveti njegova milost. In kdo je v stanu njegovo neisrečeno dobroto po vrednosti hvaliti. Zakaj, ker nihče ne more k zveličanju priti, v kterim bi saj toljko ljubezni božje ne prebivalo, de bi se vender na konci življenja spokoril, in greh sovražil: glej, toraj skaže ta dobrotljivi Bog tudi nar revnišimu grešniku, per kterim le nekoliko zasluženja najde, to veliko gnado in ljubezin, de ga s serčno žalostjo gane nad razžaljenjem njegoviga dobrotljiviga Stvarnika in odrešenika.

In po takšni serčni grevengi že zamorejo zveličanje doseči, in stopijo, kader so se v ognji vic očistili, (ker nič omadeževaniga zavolj svetosti in pravice božje z Bogam se skleniti ne da,) v večno veselje nebeškiga kraljestva.

Studenc božjiga usmiljenja nikdar ne steče. Kdor nad božjim usmiljenjem obupa, s. Duha preklinja. Hudi duh zares veči del tako ljudi slepi, de tistimu, ki misli grešiti, Boga, kakor polniga dobrote in milosti pred oči stavi; če se pa hoče po grehu spokoriti, mu on ravno tistiga Boga, kakor takšniga v misel daje, kateri ne odpusti, kateri je neskončno ojster. Pa le ne poslušaj tega zvitiga goljufa, ne obupaj, ko bi tvojih grehov bilo še tolikanj! Le ne goljufaj pa tudi samiga sebe, de bi si čisto gotovo odpušanje sam obetal, in zraven tega v grehah naprej živel in pokoro odlašal. Dostijih je v tem neumnim zanašanji oslepjenih konec vzelo. Res, odpušanje gre-

hov ti je obljubljen, če tudi še le na koncu življenja resnično grevengo obudiš, to je, več iz ljubezni do Boga, kakor iz strahu pred pogubljenjem; ali de boš tačas to resnično grevengo imel, to ti ni obljubljen. Grevenga do zadnje ure odložena, ni zanesljiva, je nevarna, dostikrat lažnjiva. Hočeš brez strahu ta svet zapustiti, začni se zdaj pokoriti, poboljšaj se, dokler si zdrav in bi še grešiti zamogel. Zakaj, če še le potem grešiti nehaš, kadar več grešiti ne boš zamogel, tedaj nisi ti greh, ampak greh je tebe zapustil.

3.

Tudi v velikih grehah ne obupaj.

Če te veliki grehi stiskajo, če te hudobija prevzetnosti, častiželjnosti, jeze, nevošljivosti, požrešnosti, lakomnosti, ali kakšna druga posiliti hoče, ne verzi upanja do zveličanja od sebe, ampak perbližaj se poln zaupanja k nebeškemu

zdravniku, podaj se k Jezusu, prosi ga, de bi on svojo roko na te položil, on je poln usmiljenja, poln dobrote, on se te ne ogiba, on ne zapoveduje bolnim odstopiti, on je rad per njih: ti se mu smiliš, in on le želi, tebe ozdraviti. Le to hoče, de mu bolezin odkriješ, de po zdravji zdihuješ, se ponižaš, in na njega zaupaš.

Zavolj vsakdanjih slabost že pa celò nimaš obupovati. Zakaj, kakor se mi vsak dan saj v malih rečeh pregrešimo; tako imamo tudi vsak dan perpomočke per roki, te madeže zmiti. Imamo sveto spoved, imamo zdihovanje, solze, branje ali poslušanje božje besede, milovno ali almožno, dobrotljivost, molitev, v kateri Boga kličemo: Odpusti nam nam naše dolge, kakor mi odpušamo svojim dolžnikom (Mat. 6, 12.) druge duhovne opravila ali andohti, milost, dobroto. Spoznaj tedaj svoj greh, jokaj, zdihuj, ponovi svoje naprejevzetje, perzadevaj si iz vse moči svoje slabosti opustiti, drugo

pa Bogu zroči. Po svoji nezapopadljivi modrosti on večkrat perpusti, de kakšen greh nas zadene, de bomo ponižani, de na sebe preveč ne zaupamo, de na Boga vse zaupanje stavimo, in s tem serčnim vojskovanjem zoper greh večno krono zaslužimo.

Ni vse eno, ali iz človeške slabosti v majhne grehe padeš, ali če za to padeš, ker se premalo varuješ, ali celo nevarnosti išeš. Kdor iz slabosti pade, hitro greh sovraži, kakor hitro se na-nj spomni, in se ogiblje perložnosti k njemu nazaj, če pa perložnosti same pridejo, se mu lahko permeri, de se pregreši, ali zavolj razvezanja jezika, ali zavolj razvuzdanja počutkov, z napčnim nagnjenjem, ali s kakšnimi drugimi enakimi pogreški; ali, kakor hitro se vse nazaj poverne, in mu je žal, sovraži popolnoma tudi narmanjši grešno omadeževanje, in zadobi tudi hitro odpušanje tistiga. Kterimu pa ni skerb, se perložnosti ogniti, kateri iz neskerbljivosti pade, in tudi

potem, ko so že nevarnosti proč, brez skerbi ostane, kateri želi perložnosti nazaj, jih rad ima, ne zato, ker je to greh, ampak zavolj veselja; taki ne pade več iz slabosti. Vender bi tudi takšen odpušanje svojih grehov na enkrat zadobil, ko bi se hitro storjeniga pregreška kesal in ga obžaloval. Dostikrat pusti Bog take neskerbne zlo pasti, de se, po svojim padu zučeni, poboljšajo.

Nobedin vender po padu boljši ne vstane, kakor je pred padam bil, ali kakor de bi ne bil padel, in ko bi bil vse dobro, kar po padu stori, brez pada storil. Sploh dobro pomni, de svoje male grehe bolj zbríšeš, če se v spoznanji svojiga greha, v ponižnosti in ljubezni k Bogu oberneš, kakor de bi svoj greh, sam seboj tehtal, in ga v obupljivosti premišljeval. Naj bodo tvoji grehi veliki ali majhni, ne nehaj v Boga terdno upati, in jih potopi v brezno njegoviga usmiljenja, de bodo tam čisto pokončani — zginili.

„Nobeniga pogubljenja ni na tistih, kateri so v Jezusu Kristusu, in ne živijo po svojim mesu (Rim. 8, 1.); velikoveč bodo v njegovi kervi opravičeni in po njem od božje jeze rešeni. (Rim. 5, 9.)“

5.

Čisti se z obžalovanjem grehov, dobrimi deli in zaupanjem na zasluženje Jezusa Kristusa.

Ne smeš se bati, če za svoje grehe, Bogu nobene občutne grivenge ne moreš pernesti. Če ima tvoja žalost s pametjo in voljo svoje opravilo; če ti je v resnici težko, de si svojiga Boga razžalil, če se ti težko zdi, de veči grivenge ne občutiš, če sklepe delaš posihmal boljši živeti, potem imaš Bogu dopadljivo grivengo, ko bi tudi serce ničesar ne občutilo. Duši je na enkrat takšno sovraštvo greha mogoče, ktero ji na enkrat vse grehe zbríše, in jo nebes vredno stori.

Ako nimaš nobenih vnajrnih solz, znotrajne toči. Brez zunajrnih lahko zamoreš svoje grehe obžalovati in Bogu dopasti, brez znotrajnih pa ne. Znotrajne solze pa imaš, če božje razžaljenje iz serca sovražiš, z velikimi željami Boga išeš in po njem zdihuješ.

Dobre dela opravljaj, kakor dobro kolj zamoreš, ali vender ne misli, de bi same tvoje dobre dela zamogle tvoje grehe popraviti, temuč vse dobro kar storiš, stori iz ljubezni do Boga, kteriga si razžalil. Prosi Gospoda Jezusa, de te vredniga stori, de bodo po njegovim nedolžnim (nezasluženim) terpljenji tvoji grehi zbrisani, in boš zopet z Bogam spravljen. „Jezus je zato na svet peršel, de bi grešnike zveličal. (I. Tim. 1, 15.)“ On se je za nas dal, de bi nas od vsih naših grehov odrešil in očistil, de bi mu mi prijetno, dobrim delam vdano ljudstvo bili. (Tit. 2, 14.) On nas je po svoji milosti odrešil, de bi mi z njegovo gnado opravičeni zaupanje več-

niga življenja zadobili. (Tit. 3, 7.) Ker je Bog bil, je hotel za nas tudi človek postati, za nas je bil rojen, za nas je terpel in umerl, za nas je od mertvih vstal, in v nebesa šel. V njem smo zopet vstali, v njem je naše revno mesto zopet obujeno in netrohljivo postalo, v njem smo tudi otroci nebeškiga kraljestva postali, zakaj, kamor je glava šla, tje bo tudi telo peršlo.

V ponižnosti svojo nevrednost spoznati; tudi dobro, kar storimo, malo obrajtati; na Jezusa vse zaupanje staviti, je več vredno, kakor vse drugo perzadevanje, Bogu zadosti storiti. Vender moramo dobriga toliko storiti, kolikor le zamoremo, ali tiga dobriga, kar storimo, ne smemo sebi, ampak le Bogu perpisati, brez kteriga bi mi dobriga storiti ne mogli. (Jan. 15, 5.) On Gospod da dobro, in hoče kronati, kar je dal.

Bodi serčen v skušnjavah.

Te hudobni duh zalezuje, ali z gerdo bo tvojiga duha martra; moraš zdej nerad terpeti, kar si nekdej radovoljno dopernašal; ne pusti se tedaj zmotiti. Kar nerad terpiš, te ne bo nesrečniga, tudi ne Bogu nedopadljiviga storilo. Le tvoje pervoljenje stori greh, kar je čez tvojo voljo, ni greh. Vojskuj in vstavljaljaj se, vari se pervoliti, po tem ti nar hujši skušnjava ne škoduje. Ko bi tudi občutil preveliko žalost v nesreči, ali ko bi častizeljnost, ali druga pregreha v tebi vstala; to vse tvoji čednosti ničesar ne odvzame, če je le tvoja volja Bogu vdana, in te skušnjave zaničuješ. Kar te s. vera uči, ti mora bolj gotovo biti, kakor to, kar z očmi vidiš; se vzdignejo čez tvojo voljo dvomi ali cvibli, perbeži k Bogu in kliči ponižno: „Gospod! jez terdno verjem,

podpiraj mojo slabovernost. (Mark. 9, 23.)“ Če ti Satan hude misli navdaja, sovraži ga. Postavi mu nasproti zveličansko znamenje svetiga križa, odverni svoje misli proč od njegoviga navdajanja, in jih obrni na kaj dobrega. Ne odgovori; nič na njegove zvite besede. Če imaš vendar čas in hočeš odgovoriti; tedaj reci sam per sebi: **Obmolči preklinjevavec!** poberi se proč ti hudobni s svojo hudobijo, s svojo gerdobo! jez te ne poslušam, ti nesrečnik! jez nimam nič s teboj opraviti. **Reci tudi k Bogu: Gospod!** pomagaj mi; zakaj rajši bi hotel tavžentkrat umreti, kakor v hudo pervoliti, rajši tukaj ne živeti, kakor brez tvoje gnade hudobno živeti. Če te skuša zapeljiva kača k prevzetnosti in hrepenjenju po časti, spomni se velikiga števila svojih grehov; ti svetuje k obupanju, se spomni globočine božjiga usmiljenja, in njegove ljubezni proti tebi. Te naganja z mislimi: ali si štet med zvoljene, ali, kaj je s. Trojica,

česar ne smemo preiskovati, sovra-
ži to kakor lajanje nemarniga psa,
oberni se k Bogu, in perpusti vse nje-
govi naredbi in dobroti s to terdno
vero, de on ničesar tako ne želi, ka-
kor tvoje zveličanje. Tisti se v ne-
varne zanjke zapletajo, kateri se pre-
derznejo, božje sklepe preiskovati. Kar
Bog stori ali perpusti, to je dobro.
To terdno veruj, in bodi miren.

Če se ti v spanji kaj nespodob-
niga zgodi, ne bodi nepokojen zato.
Če le, kader se zbudiš, kar je nespo-
dobniga zaveržeš, ti ne bo zarajtano,
ko bi ravno s svojim poprejšnim, ne-
čistim življenjem perložnost k temu bil
dal, kar se ti zdaj zgodi. Zakaj, sej
si butaro poprejšnih grehov z zgre-
vano spovedjo od sebe vergel, poprejšno
življenje si že obžaloval, in išeš, vse
popraviti. Ne pusti se tedej po nobeni
teh reči od svoje stanovitosti boga-
boječiga zaupanja premakniti.

6.

Ne naveličaj se vojskovati.

Ta zviti zalezovavec pa ne bo počival, ampak vse skusil, de bi te premagal in končal. Posebno te bo v začetku spreobrnjenja zalezoval. Včasih te bo od zunaj, včasih od znotraj prijel; včasih te bo v sreči, včasih v nesreči perčakal, včasih ti v neumnim veselji, včasih v preveliki žalosti zanjke stavil, včasih te s preveliko neskerbnostjo včasih z milosercnostjo pogubiti skušal. Včasih te bo nekoliko v miru pustil, de bi potem, kadar si nar manj perpravljen, te bolj gotovo zadel, včasih bo na skrivnim, in kakor v podobi svetosti svoje goljfije snoval, potem te očitno prijel, de bi ti rano zavdal. Včasih bo že odgnan te vnovič prijel, in brez počitka stiskal, de bi saj s prederznostjo opravil, kar z goljfijo in silo ni zamogel, in včasih bojo takšni dvomi in teme tvoj duh omračile, de ne boš vedil kaj začeti,

in se boš v veliki stiski sim ter tje majal. Kmalo boš na duhu, sercu in počutkih tako pobit in raztresen, de ne bodeš mogel svojih ust ne k božji hvali odpreti, ne v resnici v molitvi ostati. Drugi krat boš od nadlog tako pobit in stiskan, de se ti bo zdelo, de te je Bog zapustil, de te je že senca in strah smerti obdal; de bi že s svetim Pavlam zdihoval: Tako močno sim obtežan, de se mi celò živeti merzi. (2. Kor. 1, 18.)

Zadnjič, bodo včasi na enkrat ne ena od teh skušinj ampak njih več, in morebiti tudi vse na enkrat na te vdarile, če Bog perpusti. Zakaj če on ne perpusti, ne bodeš skušan, če pa perpusti, se vse to zgodi k tvojimu velikimu pridu. Le glej, de bodeš zoper svoje skušnjave pridno čul, in se kakor na straži neprenehama ogledoval, od kod bode hotel noter zlesti. Včasi je majhna reč, včas pa velika, ktera velik nepokoj v sercu zbudi, če smo premalo perpravljani, tako, de se

tedaj tudi na take reči ne smemo preveč zanašati, ktere same na sebi niso hudobne. Previdnost je sicer povsod in vselej, pa narbolj per začetku skušnjav, potrebna. Sovražnik nas veči del tako perpravlja, de v začetku le. podobno kake nespodobne reči v našo dušo spravi, če vgleđa, de se ji naša duša ne vstavlja, uterdi in zamota to misel, in iše dušo od vsih strani zagraditi. Če se ne vstavimo, dokler nismo vjeti, nam bo potem še veliko težej, kadar bomo že od vsih strani zagrajeni. Ko bi se bili pa ravno od kraja leno zadržali, se vender ne smemo tudi tačas sovražniku vdati, kadar nas je že vjel, ampak se mu iz vse moči braniti, in zaveze serčno iz sebe stresti. Pa vstavlja se hitro od kraja iz vse moči, ne v zaupanji na svojo skerb in perzadevanje, ampak na božjo milost. Zakaj če on mesta ne obvarje, zastonj čujejo, kteriga varjejo (Ps. 126, 1.) Če te on zmirej ne derži, ne boš obstal, če svojo roko utegne,

boš urno padel. De bo pa on s svojo gnado per tebi, ne odtegni se tudi ti samimu sebi z lenobo. Stori tudi sam, kolikor zamoreš. Ko bi vendar v kaki skušnjavi padel, ne zgovarjaj se ne na Boga, ne na hudiča, tudi ne na kako permero. Nič se ne permeri. Če te tedaj skušnjava premaga, ne toži Boga, ampak samiga sebe, ker si v hudo pervolil. Nihče bi te ne bil mogel persiliti k pervoljenju, ko bi ti sam ne bil hotel. Samiga sebe tedaj obdolži in hitro vstani. Kakor se rana od kraja lahko zaceli, težko pa, če je že zastarana, tako boš tudi ti lahko odpušanje od Boga zadobil, če hitro svoj greh obžaluješ in se poboljšaš, če pa po padu dalje ležiš, potem se boš težko vzdignil, ker bo teža greha in slaba navada tvojo moč premagala in oslabila. De te tedaj hudič ne premaga, perbeži vselej k Bogu, kliči ga na pomoč, skri se pod perute njegoviga varstva, žaluj in zdihuj pred njim. Če to storiš, ne boš lahko premagan,

in ko bi že vender bil, se boš zopet vzdignil. Te nobene hujši skušnjave ne primejo, spoznaj to dobrotljivo milost božjo in bodi hvaležin. Misli, de jih zato ne perpusti čez te priti, de bi ti zavolj svoje slabosti premagan ne bil.

7.

Ponižuj se rad.

Ne stopi nikdar v mir s hudičem, in s pregrehami, zoper perviga se zmiraj serčno vojskuj, poslednje iz serca sovraži. Če se ravno, dokler na zemlji prebivaš, ne moreš tako vojskovati, de bi nikdar ne bil premagan, moraš vender sleherni padec, naj bo velik ali majhin, sovražiti, in se skerbno varovati, ga ponoviti. Zaničuj tedaj vse in vselej, karkolj Boga žali. Zaverzi strup napuha in častiželjnosti, pokončaj vzdigovanje jeze, nevolje in naglosti.

Se včasi nekoliko razjeziti, je še

človeško, ali jezo in sovraštvo v sercu rediti, je hudičevo. Nikakor ložej ne bodeš napada jeze premagoval, kakor če poterpežljivost in krotkost Kristusa, svojiga Boga in Gospoda prav pre-mišljuješ, in prevzetnosti se ne bodeš ložej znebil, kakor če ponižnost svojiga izveličarja dobro pre-mišljuješ. Zato je on rekel: „Učite se od mene, zakaj jez sim krotek in iz serca ponižen. (Mat. 15.)“ Sramovati se mora napuhjeni in prevzetni učenec, če svojiga učenika vidi vsiga ponižniga, sramovati se mora serditnež, če vidi Boga vsiga pohlevniga, sramovati se mora stvar, ktera se vstavlja, če vidi svojiga stvarnika vsiga pokorniga.

Zapopadek cele kristjanske modrosti je, iz vse moči si perzadevati, Jezusovo ponižnost posnemati. Zakaj če ne bomo, kakor otroci, ne moremo v božje kraljestvo priti. (Mat. 18.) Bolj globoko, ko se ponižaš, bolj se bližaš Bogu, bolj se bližaš kristjanski popolnamosti. Zveličani, ki zaslužijo

v število tistih šteti bote, ktere svet za neumne, Bog pa za modre ima! Poslušaj rad vsaciga, daj se vsakimu podučiti in opominjati, če je tudi revniši ali mlajši. Ne zaničuj nikogar, temuč vsakiga boljšiga štej, kot sebe, in vsim bodi podložen iz serca! Morebiti, de so eni zdaj hudobni, vender zamorejo z božjo gnado, dobri in nar boljši biti, dostikrat imajo tudi tisti, ktere za nepopolnoma imaš, posebne čednosti skrite, zavolj kterih so Bogu silno prijetni. Perzadevaj si, se prepričati, de ni tako spačeniga grešnika, kteri bi ne živel veliko bolj bogaboječe, kot ti, ko bi toliko gnad od Boga prejel, kakor jih ti prejmeš. Tako bodeš slabo sam od sebe mislil, in lahko vsakiga boljšiga štel, ko sebe. O ko bi si bil ti že tako globoko ponižnost perdobil, de bi sebe, ne le vsakimu človeku, ampak tudi vsaki stvari zadi stavil, in se nevredniga štel, de te sonce obsije in zemlja nosi, vred-

niga pa, de bi se vse stvari za čast svojiga stvarnika nad teboj zmaševale.

8.

Ne glej ne na se ne na druge ljudi, ampak le na Boga.

Ne iši dopadajenja in hvale per ljudeh. Ne iši, komu dopasti, ne boj se, se komu zameriti, perzadevaj si pa tako živeti, de vsim dobrim dopadeš, kteri Boga v resnici ljubijo. Če ti Bog ni dal prijetne podobe in zbrisane pameti, ne sramuj se zavolj tega. Tudi se ne smeš zunajne nizkosti, ktera od Boga in tvojiga stanu pride, sramovati. Le greha se moramo sramovati. — Vender se mora pravi kristjan tudi čedno in snažno nositi, in pravimu služabniku božjimu se ne spodobi, de bi neperljuden bil.

Misliš kaj dobriga dopernesti, očisti svoj namen, de tega dobriga ne boš zato storil, de bi ljudem vstregel, ampak

le, de bi Bogu vstregel in njemu samemu dopadel. Hvala te ne sme zmotiti, če ti želje pridejo, pohvaljen biti, se jim vstavlja, ker vse dobro, kar storimo, le z božjo pomočjo storimo.

Navadi se tiste mirno poslušati, kateri te na tvoje pogrške spomnijo, in misli, de imajo uni več pravice, tebe grajati, kakor ti, se zgovarjati. O de bi ti pravično hvalo, in krivično grajo tako mirno prenesti znal, kakor de bi tebe ne zadele, de bi hvalo na Boga, in le grajo na sebe obračal! Boljši bi bilo, de bi bolj želel, grajan, kakor hvaljen biti, ker je to bolje za tebe, drugači pa je, če ne želiš, de bi ti hvaljen bil, ampak le Bog v tebi. Človek, kateri je v resnici ponižen, bolj želi, de bi bil zaničevan, kakor povzdigovan, zakaj, če se pred Bogam poredniga in nehvaležniga grešnika šteje, tudi želi, de bi ga ljudje za nič boljšiga ne imeli. Če si po pravici grajan, ponižaj se in skaži se perpravljeniga po-

praviti, kar je napčniga, drugo pa Bogu zroči, in bodi miren.

Če svojiga znotrajniga miru ne išeš per ljudeh, ampak v dobri vesti in per Bogu, nimaš nič zgubiti, in tedaj tudi ne nepokojin biti. Naj te ljudje sodijo, kakor hočejo, tebi naj bo zadosti, de temu dopadeš, kateri v serce vidi. Vender glej, de dobriga ne boš samo pred Bogam opravljaj. ampak tudi pred ljudmi. (Rim. 12, 17.)

9.

V terpljenji le per Bogu pomoči iši.

Kakor hitro zagledaš, de se ti kakšin križ perbližuje, oberni svojiga duha k Bogu, vdaj se čisto Bogu v roke, in ne vprašaj, zakaj ti ga pošlje. Ne toži svojih težav pred ljudmi, ampak v vsi ponižnosti svoj križ Bogu odkrij, kateri narbolj in narpoprej pomagati zamore. Vse zavolj Boga, vse

serčno preterpi. Če te skušnjave nadlegajo, če se ti pot čednosti, in pravice ojster zdi, če si zaničevan, če te bolezin stiska, če je v tvoji pameti tamno, v tvojimu sercu žalostno; perzadevaj si, de poterpežljivost ohraniš.

Križe tako hvaležno sprejmi, kakor nar boljši darove božje. Ne misli, de se ti od koga družiga kaj pergodi kakor le od božje previdnosti, zakaj, kako bi ti kaj britkiga terpeti mogel, ko bi Bog ne perpustil? Kader je nas vsih sovražnik pobožniga Joba ob otroke in vse premoženje perpravil, ta pobožni mož ni rekel: „Bog je dal, hudič je vzel,“ kako pa je rekel? „Bog je dal, Bog je vzel. Kakor je Gospodu dopadlo, tako se je zgodilo, njegovo ime bodi češeno.“ (Job. 1, 21.)

Ne iši nikdar pomoči per ljudeh, kateri so praznim veram vdani, ampak le per svojim stvarniku in odrešeniku. Kdor se k ljudem oberne, od katerih misli, de s hudičevo močjo pomagajo, zapusti očitno Boga, in stopi na stran

hudiča. Spozna Bog, de ti je zdravje v zveličanje, ti ga bo gotovo podelil na tvojo molitev in na pametne zdravila. Če ti ga pa na to dvoje ne da, imej terdno véro, de ti je boljši, če si bolan. Le slaba vera in nar večí neumnost žene kristjane k temu, de takih pregrešnih pomoč išejo. In de bi ne menili, de velik greh storijo; ko si tako pomagati želijo, je goljufljiva kača tako zvito storila, de se vražnim perpomoc-kam vselej nar svetejši ime Jezusa in njegovih svetnikov perdružuje, in se druge pobožne šege prepisujejo.

Zakaj ko bi goljufljivi pomagачi hudičeviga strupa vraž ne mešali z medam pobožnosti, bi si ga težko kak kristjan píti upal. Ali kaj pravi s. pismo? „Ne obračajte se na vražnike, ne prašajte vganovavcov.“ (Levit. 19, 10.) „Nikogar med sabo ne terpite, kateri vganovavce posluša, ali sanje in tičje letanje razlaga, nikogar, kateri vražne dela opravlja, ali po razlagov-cih znaminj in mertvih želi resnico

zvediti.“ (Deut. 18, 10.) Zaničuj tedaj vse take reči, in stavi vse svoje zaupanje na Boga.

Ne jezi se nad ljudmi, ki te razžalijo, ampak imaj jih za služabnike božje previdnosti, ljubi jih in zahvali Boga. Misli bolj na tega, kateri te s težavami skušati perpusti, kakor na tiste, kateri ti jih napravljajo. Si perzadevaš, to storiti, tvoja natora pa se vstavlja, in te iše k povračanju razžaljenja persiliti, ne podaj se, ampak ostani stanoviten, in prosi vsigamogočniga Boga, de ti bo pomagal premagati. In ko bi se ti clo zdelo, de te je Bog od sebe proč pahnil, in te vekomaj zaverigel, ker se od znotraj in od zunaj zapušeniga od nar hujših skušnjav obdaniga, od nar strašniših misel sim ter tje gnaniga, od nezrečenih težav stiskaniga občutiš, vender od ljubezni nar dobrotljivšiga Boga ne smeš slabo misliti, ne daj se misli premagati, de bi od njega odstopil, in prepovedane pomoči iskal, ampak derži

se ga z nar terdnejšo vero, z odkrito ljubeznijo, in terpi to šibo, kakor in dokler bo njemu dopadlo. Molči in mirno čakaj, kako bo Bog tvojo težavo izpeljal; le reci vmes v svojim sercu: Volja božja se nej zgodi, kar Bog hoče, ne more nič hudiga biti. Kakor je že rečeno: Bodi stanoviten v svojim pobožnim sklepu, če te tudi skušnjave na enkrat ne zapustijo, upaj serčno na Boga. On te ne zapusti, te le čisti in skuša, zakaj on je tistim blizo, kateri so pobitiga serca, in reši gotovo ponižne v duhu. (Ps. 33, 19.) Morebiti, de še zdaj ne veš, zakaj te tepe in stiska, pa če enkrat k njemu prideš, bodeš spoznal, de te je le iz ljubezni tepel. On tudi enkrat ne mahne, de bi ne bilo k zveličanju tistiga, kteriga zadene, če le tepenje voljno sprejme. Ponižno terpljenje znotrajniga zapušenja mu je ljubši in dopadljivši, kakor velika sladkost v pre-mišljevanji. Čez tvojo moč te ne bo pustil skušati (1. Kor. 10, 13.), če

le v njega zaupaš, in ne v sebe, poterpežljivost imaš, in njegove pomoči s svetim zaupanjem perčakuješ.

10.

Ne zbiraj si križev.

Ne reci nikdar: Te ali une težave se mi nespodobijo, druge bi ložej in k večimu pridu prenesel. Nikdar ne smeš kaj takiga nevoljno v svojim sercu govoriti, temuč kakoršno butaro kolj ti je Bog na ramo naložil, nosi brez vsiga godernjanja, in veruj, de ta ti je nar bolj k pridu. To glej zmiraj, de svojo voljo volji in naredbi božji v vseh rečeh podveržeš, in se navadiš, z zatajevanjem svojih lastnih želj božjo vóljo povsod tako zvesto spremljati, kakor senca vsako reč spremlja. Če se zamoreš na tako vižo vsim svojim željam odpovedati, potem boš velik mir vžival, boš že na tem svetu začel, nekoliko nebeških sladkost okušati. Nap-

čno ljubezin, s katero samiga sebe išeš, vse na sebe obračaš, sebe v samim sebi, in ne v Bogu ljubiš, ta sama pači tvojo dušo, in jo od serčniga objemanja nebeškiga ženina zaderžuje. Iz te napčne ljubezni vstane vsaka pregrešna želja, vsaka zmota, z eno besedo: vse hudo v tebi.

Bolj ko se ta škodljiva ljubezin pomanjša, bolj bodo vsi pogreški v tebi odmerli, bolj boš v resnični prostosti in ljubezni božji rasel. — Ne zbiraj si tedaj križev, ampak vzemi voljno na se, ktere ti Bog pošlje. Tudi to te naj ne moti, ko bi si bil sam težav kriv zavolj svojih grehov. Naj bo kakor hoče, poterpežljiv bodi. Za izvirik svojih težav derži svoje grehe, sovraži grehe, težave pa voljno nosi in jih Bogu v dar pernesi, terpi jih iz ljubezni do svojiga izveličarja, kateri je s svojim terpljenjem, tvoje grehe zbrisal. Tako bojo tvoje težave močni kerst s katerim boš svoje grehe vse omil, in si krono marternikov z njimi zaslužil.

11.

Maloserčnost Bogu ne dopade.

Ne podaj se v preveliko žalost, boječnost, dvomljenje ali cvíbljanje; v boječe ponavljanje storjenih spoved, in druge enakšine nepokojnosti, ktere so tvoji čednosti zlo na poti. Ne dopade Bogu, če se zavolj malih pogrěškov ubijamo: kakor de bi bilo naše zveličanje zgubljeno, ali kakor de bi bila njegova volja nas pokončati; ker smo ta ali uni greh, ali okoljšino v spovedi iz pozabljivosti ali premajhniga perzadevanja spustili. Vender je njegova volja, de si perzadevamo storjene grehe v spominu obderžati in vsih tistih, kterih se spomnimo, naravno in brez vsiga skrivanja, se mašniku spovedati. Veliko k zveličanju pomaga, se pogosto spovedovati, de storjenih grehov ne pozabimo, in de se tudi posebnih gnad vdeležimo, ktere so s pogostnimi spovdimi sklenjene.

Ljudem, kateri želijo, sveto živeti, posebno od začetka hudobni sovražnik zaderge obupljivosti, žalovanja, nezaupljivosti in lenobe nastavlja, katerim boš le z veselim in dobrim, vdanim sercam in s serčno prošnjo božje pomoči odšel. Prevelika boječnost je gotov izvirk velikih nesreč. Kdor se tisti perпусти, se bo v velike zanjke zapletel, in mislil: de je vse greh, kakolj stori. Tako se zgodi, de v vedni boječnosti in zmoti duha dalje živi, in sam sebi terpljenja in skerbi brez potrebe naklada. Taki ljudje so velikiga usmiljenja potrebni, vender bi jih bilo lahko ozdraviti, ko bi se svojih lastnih dozdevkov ne deržali, ampak se radi pametnimu svetovanju vdali.

Če se sem ter tje majaš, če si boječ in v hudih dvomih, če te težke reči zadenejo, beži hitro k Bogu, njegga za svēt prosí, njemu zroči celo svojo težavo s terdnim zaupanjem. Ne zanašaj se na svojo zastopnost, tudi ne na svojo moč, ampak samo na

božjo dobroto, tako se bo vse dobro izteklo. Zakaj Bog bo gotovo dobro opravil, kar si mu v ponižnosti zročil, in bo vse tako izpeljal, kakor bo za tvoje in tvojiga bližnjiga zveličanje dobro spoznal.

12.

Sladkost božje gnade.

O de bi pač v vsih rečeh le samiga Boga iskal! Dokler se tvoje serce od vsiga družiga ne loči, dokler na minljivi stvari visiš, dokler svojo lastno voljo bolj ljubiš, kakor božjo, ne moreš nikakor z Bogom sklenjen biti. Srečin, kdor je znotraj od vsiga ločen, kogar ne škoda v veliko žalost ne potlači, ne dobiček nezmerno ne povzdigne, kdor vse težave mirno prenese, kdor se je naučil, tako rekoč iz samiga sebe iti, samiga sebe zapustiti, kdor se je z zatajenjem samiga sebe k popolna-

ma ljubezni povzdignil; kaj misliš, kakšnin mir ima tak? — To ni izreči.

Božje tolažbe serca takih ljudi včasih s toliko močjo primejo, da jih skoraj ne morejo prenesti, temuč da so persiljeni, se utegniti in klicati: **Pomanjšaj o gospod svoje gnade! In per takih dobrotljivih obiskovanjih se dostokrat pergodi, da se tudi od zunaj na njih velika spremenitev pokaže. Po pravici zamore vsak takšin s Psalmistam reči: „V tem miru hočem spati in počivati.“ (Ps. 4, 9.) „O sveti mir, ki vso pamet in vse dozdevanje preseže.“ (Fil. 4, 7.) O veseli mir, kateri duha na znotrajne nagiba, da pozabljivši vse zunajne reči v Gospodu počiva! O prijetni mir, po katerim in v katerim se duh k Bogu povikšuje, in vnet od visokosti božje v Bogu počiva! O čez vse srečna duša, ktera tako v naročji svojiga ljubiga spati in v njegovim objemanji počivati zasluži! Kdo zamore to sladkost izreči, ktero ji ta mir podeli, ker v obilnosti du-**

hovniga veselja sama sebe ne zapopade, in se od nezapopadljive in neprecenljive sladkosti napolnjena v sveti zaupljivosti ziblje!

Pa oh! dokler je človek z umerjočim telesam obtežan, zamore ta skrivna sveta sklenitev z Bogom le kratek čas terpeti! Ljubi pride in zopet gre, se perkaže in se zopet skrije. In kolika gadnost ali omerzenje nad pričujočimi rečmi se duše loti, kako revna in žalostna postane, kadar je iz take visokosti zopet v toliko nizkost veržena, ko iz tolikošnih sladkosti v tolikošne britkosti, iz tolikiga bogastva v toliko revšino pade nazaj. Pa clo te težave jo tolažijo, in Ljubiga nazaj silijo. Pa le malo jih je, de bi to popolnost dosegli, de bi tako sveti in čisti bili, in si to ljubezin zaslužili. Bog ne pelja vsih tako deleč. Drugi, ki sicer pobožno, pa ne tako sveto živé, vživajo na svojim potu tudi znotrajniga miru, pa ne tako obilno, kakor uni popolni.

13.

Sreča tistih, ki Boga ljubijo.

Menj, ko si časnim rečem vdan, ložej se boš Bogú vdal. Kar zunaj Boga išeš, serca ne nasiti. Bog sam zamore tvoje želje dopolniti, le v njemu zamoreš pravi mir najti. On je „eno Potrebno“ (Luk. 10, 42.) „in vikši dobrota, v katerim se obilnost in polnost vsiga znajde, kar je lepiga in veseliga.“ Njega samiga naj tedej duša najti in perdobiti iše, vse drugo le toliko velja, kolikor pomaga, njega ljubiti in častiti. On mora ljubljen biti iz celiga serca, iz cele pameti, iz cele duše, čez vse drugo. (Mat. 22, 37.) Ljubi ga, kolikor zapopadeš, kolikor občutiš, kolikor zamoreš. Ljubi ga, po meri svoje moči, po meri podeljene milosti. Če ga zamoreš le nepopolno ljubiti, obudi saj željo popolne ljubezni; ponižaj se in reci: „Tvoje oči vidijo, kaj meni manjka!“ (Psalm. 138, 16.)

Gorjé človeku, kateri Boga ne ljubi, nikdar ni v resnici brez skerbi, nikdar v resnici v pokoju. On služi pregrehi, teka za nečimernostmi; ne živi, ostane v smerti, je mertev, je nič. — Deleč proč od duše naj bo strah, ktera Boga iše, trepeče naj pa, ktera ga ne iše. Perzadevaj si iz vse moči, vse odgnati in sovražiti, kar te proč vleče od ljubezni tvojiga stvarnika. Vadi se nečimerne želje odganjati, nepotrebne skerbi od sebe goniti. Oberni vso skerb na to, vezilo napčniga nagnjenja do ljudi raztergati, zaveze razdreti, ktere te preveč na tvojo žlahto, ali kakoršno časno reč si bodi, vežejo.

Z eno besedo: odpovej se skerbno vsimu, kar bi zamoglo tvoje serce zamotati ali razdjati. Nikdar ne želi, de bi te kdo posebno ljubil, to pač, de bi Boga vsi ljubili. Ne želi se s komurkolj posebno soznaniti, razun zavolj dušne potrebe, pa tudi clo v temu se moraš zderževati, ko bi tí hotla ta prijaznost nevarna biti. Če bo-

gaboječe ljudi duhovno ljubiš, ti bo njihova nepričijočnost lahko prenesljiva, zakaj, ktere v Bogu ljubiš, boš zmiraj v Bogu pričijoče imel.

14.

Beri svete bukve.

Vdaj se branju, molitvi in drugim vadbam duha. Branje mora oslabljenju v molitvi naproti priti, molitev in premišljevanje mora branje prijetno podpirati. Oboje zamore vmes pošteno rokodelo polajševati in poterlovati. Spremen opravil posebno tistim zlo pomaga, ki popolnih darov svetiga duha še niso prejeli. Če en čas bereš, in potem, poprej kakor se brati naveličaš, moliti in premišljevati začneš, in zopet poprej, ko se moliti naveličaš, se k branju verneš, in zraven, če je perložnost, kaj vmes pišeš, ali kakšno drugo zunajno delo začneš, nikdar ne oslabiš. Če pa na svojo lastno slabost

nič ne porajtaš, tako dolgo moliš ali bereš, de se ti ostudi, bodeš zraven oslabel in opešal.

Podaj se pa vselej k branju s ponižnostjo in sveto željo, se Boga ljubiti iz branja naučiti. Branje, katero božje ljubezni ne množi, je prazno. Tudi teh bukev strani nikar ne premetuj, ampak počasi in po versti beri. Tekanje od ene reči do druge ne nasiti duha, ga le raztrese. Ne boj se tudi, če ti od braniga malo v glavi ostane. Zakaj, kakor posoda, ktera se dostikrat z vodo zmoči, čista ostane, če ravno voda v nje ne stoji, tako tudi pamet, skozi katero zveličavni nauki tečejo, čista ostane, če ji tudi besede zveličanja odpadejo. Perneseš od branja duhovno tolažbo, dušni mir, svete občutljeje, terdno voljo k spolnovanju božje zapovedi; imaš tedaj od njega zares velik dobiček. Če si kaj od greha bral, ne obračaj na druge, ampak le na sé, de svojiga serca s krivimi sodbami ne ognjusiš.

Moli v duhu in resnici.

Pred vsim ti je stanovitna molitev potrebna. Molitev je orožje, katero vsakiga okovari, perbežališe, ki vsakiga skrije, zidovje, katero vsakiga ohrani. Molitev sama vse hudo od duše odganja in ji vse dobro perpelja. Molitev jo čisti, odverne zaslužene kazni ali štrafinge grehov, domesti pretečene zanikernosti, perdobi božjo gnado, zaduši hude želje, premaga sovražnike, prevojskuje skušnjave, polajša težave, spodi žalost, lije veselje v serce, pernese mir, združi človeka z Bogam, in ga v tim združenji, k večni časti povzdigne. Z molitvijo gotovo dobiš, kar kolj ti je k pridu. Ne dobiš kmalo, kar prosiš; ne bodi nepokojin, Bog včasi čaka v svoji dobroti podeliti, kar ga v svetim namenu prosimo, ne, kakor de bi nam odreči hotel, temuč de bi nam to ob pravim času bolj

obilno podelil, in posebno, de bi molijočiga zaupanje in stanovitnost poplašal.

Ne reci nikdar sam per sebi, kar je evangeljski slepec, sicer že z odpertimi telesnimi, pa še ne čisto razsvetljenimi dušnimi očmi djal: „Mi vemo, de Bog grešnika ne usliši.“ (Jan. 9, 31.) Ne reci tega za njim. Zakaj Bog gotovo tudi grešnike usliši, če s ponižnim sercam molijo, drugači bi z njegovim ljudstvom slabo stalo, ker smo vsi grešniki, in usmiljenja božjiga potrebujemo. (Rim. 3, 23.) Ko bi kdo hotel s tistim razsvetljenim slepcam reči, de Bog grešnikov ne usliši, bi se to moglo le od tistih zastopiti, kateri svojiga življenja nočejo poboljšati. Če si ravno tedaj grešnik, nad sadam svoje molitve ne smeš dvojiti. Bog je ne zaverže, ampak jo dopadljivo sprejme in ne pozabi.

Ne sme se ti čudno zdeti, de se ti ne Bog, ne angelj ali svetnik z nebes ne perkaže, ti oznanit, de je tvoja molitev uslišana. To ni potrebno, pa

tudi ne k pridu; zakaj kje bi potem ostalo zasluženje vere? Vender je Bog tako milostljiv, de ob času, ko je potreba, pošilja tudi očitne znamenja. Moli tedaj ponižno in zaupljivo, zanesi se terdno, de bogaboječo molitev Bog usliši. Bodi goreč, stanoviten, in bodeš gotovo zvedel, kako resnično je, kar je Kristus govoril: „Prosrite in bode te prijeli.“ (Mat. 7, 7.) Gotovo ti bode dal, kar ga prosiš, če ti je k pridu. Ko bi ti pa k pridu ne bilo, ti bo kaj boljšiga dal, kar ti bode k velikimu pridu. On ve, kdaj; — on ve, kako bo tvojo prošnjo uslišal.

Če iz človeške slabosti kaj škodljiviga prosiš, je res, de ti ne bo dal. Če kaj prosiš, ko ne veš, ali mu je prijetno ali ne, navadi se tako le kako prositi: Če ti dopade moj Bog, če je zveličavno, de se to zgodi, naj se zgodi! Če ti pa ne dopade, in če ni k zveličanju, ne dopusti se zgoditi. V vsim nej se dopolni tvoja volja. —

Iši svojiga duha zbrati, če moliš in to s škerbjo in častjo.

Če je pa tvoj duh tako nestanovit in raztresen, de na pomen molitevni besedi ne moreš paziti, ne bodi zato nevoljin ali boječ, temuč stori pripravno, mirno in veselo, kar zamoreš, daruj Bogu svoj dobri namen, in ohrani se v stanovitnosti in potrpežljivosti. Bodi raji ponižen, kakor maloserčen. Če ti tudi veliko zavolj raztresnosti uide, ti vender tam pa tam kaka beseda ostane, ko bi pa tudi ne ene besede ne mogel zvesto zgovoriti, tvoje perzadevanje vender ni zgubljeno, če le tvoje serce čuje in je dobro.

Vari se skerbno znotrajniga zmotenja, prevelikiga siljenja, preboječe skerbi, preživiga perzadevanja v premissljevani, in si ne perzadevaj preboječe, raztresne misli odgnati. Vse to dela dušo zlo nepokojno in ji odjemlje veselje nad božjo gnado. Le to željo pred vsako molitevjo obudi,

prav in spodobno moliti, in gledati na to, kar misliš moliti. Sprazni, kolikor mirno zamoreš, svoje serce od vsih nepridnih misel, in de to ložej speljaš, iši tudi zunaj molitevniga časa čez svoje misli gospodariti. Si to storil, potem prepusti vse drugo Bogu, in ostani miren in vesel. Raztresnosti, h kateri te človeška slabost potegne, ti Bog ne bo zarajtal. Ponižna poterpežljivost, vesela hvaležnost, sveto zupanje bodo domestile, kar je po razmišljenosti slabiga in skaženiga. Zakaj Bog pametniga perzadevanja in pobožnih želja, dobro delati, nič manj ne obraja in ne ljubi, kakor delo samo. On ve, kako zamore naše duše od madežev prevzetnosti, napuha, lastne ljubezni in prazne časti obvarovati ali osnažiti.

16.

Spoštuj Marijo in svetnike. —
Moli Psalme. —

Obernji se pogosto k presveti devici in materi božji Marii, kliči k nje, ljubi in časti jo. Ona je visoka čez vso hvalo, in vredna, de bi jo vsi častili. Ta, kateri je Sin nebeški-ga očeta, je tudi njeni Sin, ona je v svojim deviškim telesu Boga spočela, Boga rodila, Boga na svojih persih dojila, Boga na svojim naročji nosila in redila. Kaj je vikšiga, kaj častitišiga, kakor ime božje matere imeti, božja mati biti? Kaj je bolj veliko, bolj imenitno, kakor ta čast? Očitno je, de se za Bogam nič bolj božjiga ne da misliti, kakor mati božja.

Zavolj časti, ktero Marija per Bogu ima, nam zamore veliko, veliko od njega sprositi. Mi ne molimo Marije, moliti le samiga Boga moremo. Mi jo le častimo, kakor mater božjo, ka-

kor prvo za Bogam. Mi ne stavimo svojiga upanja na človeka, se toraj ne zanašamo na Marijo, kakor de bi ona ne bila od Boga zadobila, kar je, kar ima, in kar zamore, ampak mi spoznamo, de ji je vse od tistiga došlo, kateri jo je vstvaril in zvolil, de vse v njemu zamore, kateri jo je za svojo mater vzel. Stvarnik je dal stvari, Sin materi nezrečeno oblast, in jo je hotel s posebno častjo poveličati. Zatorej ne stavimo pred Bogam, ampak za Bogam zaupanje svojiga zveličanja na njo, zakaj zveličanje prav za prav le od Boga perčakujemo, kateriga za izvirk vsiga dobriga spoznamo. Časti tedaj Marijo, kar jo narveč moreš, ker ona je popolnoma podoba čistosti in svetosti, ona je pomočnica vsih, ktere skušnjava, nadloga in preganjanje stiska. Ona je spremogočna nebeška kraljica, dobrotljivši delivka vsih gnad, milostljivši mati vernih, vsa dobrotljiva, vsa perjazna, vsa pohlevna, vsa milostljiva, ne le pravičnim in popol-

nim, ampak tud grešnikam, clo tistim, ki si zavolj velikih grehov ne vejo več svetovati. Ona jih z materno ljubeznijo dobrotljivo sprejema, podpira, varuje, serditimu sodniku predstavlja, kakor hitro vidi, de iz serca k nje kličejo. Nobeniga ne zaničuje, nobenimu se ne odreče, vse tolaži, vsakiga sprejme, in komaj se duša k nje oberne, ji je že ona per roki. Tudi take, kateri se za Boga manj menijo, večkrat pohlevno kliče, in budi k svojimu častnju, de bi tako h gnadi perpravljeni bili in nebes se vredne storili. To je Marija, tako je bila od Boga vstvarjena, tako nam dana, de bi se je nihče ne bal, nobeden se od nje ne odvern timer, vsak se upal, nje se perbližati. Ne more konca vzeti, kdor jo goreče in ponižno časti. Iši tedej, kolikor zamoreš, njeno dopadajenje si perdobiti.

Pa tudi drugim svetnikom pobožno čast skaži, in verovaj terdno, de jim želje tvojiga serca in tvoja molitev niso neznane. Modro bodeš storil,

če si nekatere posebno zbereš, in se jim pogosto perporočáš.

Blagor tebi, če si s svetim branjem psalmov zaslužiš, sladko ljubezin in znotrajni mir občutiti, kateri v njih prebiva. Molitev psalmov je nar prijazniši mir duše nar veči veselje serca, sladka tolažba žalostnih, obiln studenc vsih dušnih sladkost. Psalmi preženó dušniga sovražnika, perkličejo angelja, odprejo nebesa, in božji milosti tako rekoč nekako pobožno silo storijo. Ljubši bi mi bilo sladkost psalmov, če bi jih tudi čisto ne zapopadel, le nekoliko pokusiti, kakor njih celi pomen brez notrajne pobožnosti imeti.

17.

Premišljuj življenje in terpljenje Jezusa. Časti presveto Trojico.

Svetujem ti, de se posebno v premišljevanji tistih reči vadiš, ktere je

Jezus za nas storil, govoril in prestal. Nikjer drugej ne najdeš tolikšne pomoči zoper nalezovanje nečimernosti in slabe želje, zoper spačenost napčnih strast in nagnjenj, zoper burje skušnjav in stisk, zoper težave žalosti in maloserčnosti, nikjer ne prideš po krajšim potu k vsaki čednosti in k popolnosti vsih čednost, kakor po življenji odrešenika, katero prav premišljevano, dušo od gnjusobe greha čisto osnaži, k svetimu zanašanju in znotrajni perjaznosti z Gospodam vodi, in z nebeškim razsvetljenjem razsvetli. Zakaj, Jezus, kteriga se duša prime, je kakor ogenj, kateri vse grehe požge, Jezus, kteriga nasleduje, je prava luč, ktera razsvetli vsakiga človeka. (Jan. 1, 9.)

Premišluj tedaj življenje Jezusa po ti gnadi, ktera ti je dana, z veseljem. To naj bo tvoj mir med delam, tolažba v težavah, bramba v skušnjavah, veselje v razžaljenjih. To zapri, kakor drag zaklad v skrinji

svojiga serca, to nosi povsod per sebi, na to oberni v vsaki okoljšini svoj znotrajni pogled. Postavi si ga pred oči zdaj kakor majhno lepo prijazno dete, kteriga z Marijo in Jožefam pobožni pastirji in ponižni kralji molijo, zdej njegovo mladost, zdaj njegovo zaderžanje z grešniki, zdej s pravičnimi, zdaj z nedolžno mladostjo, zdaj kakor nasitnika lačnih, zdaj kakor zdravnika bolnih, zdaj kakor zbudovavca mertvih. Drugikrat ga spremi v duhu v temno pušavo, zopet na svetli Tabor, zopet na goro k molitvi, in zopet v veselo tovaršijo, poslušaj povsod besede, ktere je v vsaki okoljšini govoril. Pa tudi moraš za njem iti v hiše njegovih sovražnikov, k zadnji večerji, v vert Getsemani, v Kajfovo, Herodovo, Pilatovo hišo, v ječo, k stebru, po štirnajstih štacionih njegova pota za grešnike. —

Ni ti treba veliko okoljšin njegova življenja na enkrat obseči, za enkrat bo dosti ena sama. Tisto si v

veri in ponižnosti pred oči stavi, ali jo iz svetiga evangelija beri, premišljuj Jezusovo perjaznost in ljubezin, in svojo nehvaležnost, ohrani v spominu brane besede, in si skleni, jih za vodbo v življenji imeti.

Dobro je, si zjutraj kakšno pergodbo iz Jezusoviga življenja pred oči postaviti, in rahlo brez vsiga siljenja premišljevati, si te dobre misli v spominu obderžati, in si jih večkrat čez dan ponoviti. Ali preišeš po versti njegovo življenje od dneva do dneva, po kakšnim popisovanji ali bukvah evangelija, ali vzameš danes to, jutri kaj čisto družiga, je vse eno, le preveč ne na enkrat, ker bi te to motilo. Vzemi le nekaj, in ravno tisto, k čimur se narbolj nagnjeniga občutiš.

Če ti pride presveta Trojica v spomin, vari se, de si je krivo pred oči ne postaviš, ne misli si Očeta, Sina in svetiga Duha kje, kakor tri bogove, ali tri človeke, temuč spoznaj v treh osebah (peršonah) eniga sami-

ga Boga. Oče je Bog, Sin je Bog, sveti Duh je tudi Bog, pa Oče, Sin in sveti Duh niso trije bogovi, ampak le en sam Bog. Tri osebe so, ali bitje tih treh oseb je le eno. Ta skrivnost se le verovati mora, zapopasti se ne da. Ta presveta Trojica ima le eno natoro, eno bitje, eno večnost, eno zveličanje, eno voljo, eno vsigamogočnost. Kakor pa verujemo, da je njeno bitje nerazločljivo, tako tudi verujemo njeno nerazločljivost. Vse, kar Očetu perpisujemo, tudi Sin stori in sveti Duh, kar Sin stori, stori tudi Oče in sveti Duh, kar sveti Duh stori, stori tudi Oče in Sin, zakaj njih opravilo je Eno. Tako, če Očeta molimo, molimo tudi Sina in svetiga Duha, če Sina molimo, molimo tudi Očeta in svetiga Duha, če svetiga Duha molimo, molimo tudi Očeta in Sina, zakaj njih bitje je eno. Le verovaj to terdno, in ne preiskuj prederzno, ne bomo pogubljeni, de božjiga bitja dosti ne zapopademo, pa štrafani bi bili,

ko bi prederzno kaj terditi hotli po svoji glavi. Cerkveniga nauka in razlagovanja se derži.

18.

Cisti svoje serce s kratkimi molitvicami in z zdihljeji.

Imej zmiraj nekaj serčnih molitvic perpravljenih, de svojiga duha k Bogu nazaj perpeljaš in vzdigneš, postavim: Poglej svojiga Boga, moja duša! poglej svojiga stvarnika in odrešenika, poglej svojih grehov zbrisavca in zveličarja, poglej svoje življenje in zveličanje, svojo vso dobroto. Poglej, kako se kralj kraljev zavolj tebe ponižuje, premisli, kako britko je tvoj zveličar za te terpel, premisli, kako nezrečeno te ljubi, ker je zavolj tebe toliko revšine in toliko nadlog na se vzela! Ostani per svojim Gospodu, ne odstopi od svojiga učenika, ker ti ne more dobro biti, če svojiga Boga za-

pustiš, in ne slabo, če per njem ostaneš. Odpovej se velikimu, in ostani per enim, ker le eno ti je potrebno. Eden je, ki te nezrečeno ljubi, tako tudi nej bo le edin, kterimu edinimu se popolnoma vdaš.

Dobrotljivi Jezus! skerbni pastir, nar boljši učenik, kralj večne časti! jez tebe molim, tebe hvalim, tebe povišujem, ker si me tako zelo ljubil, ker si tako neizrečene reči za-me storil, tako krivično za me terpel! Bodi milostljiv meni ubogimu grešniku; očisti, ozdravi, poterdi me, vodi, uči, razsvetli me! O ko bi ti jez dosihmal ne bil tako nehvaležen, o ko bi ti saj zdaj dopadel, o de bi bile vse moje napčne strasti in nagnjenja pomerle, de bi jez popolnoma ponižen in poterpežljiv, v resnici prost in miren pred teboj stal! O ko bi vender ti sam moje serce v svoji lasti imel! O ko bi vender jez vse posvetno popolnoma zaničeval! Ko bi vender le tebe samiga iskal, le tebe ljubil, le s teboj skle-

njen bil! **O** ko bi te jez prav goreče ljubiti zamogel! **Oh** **Gospod!** kdaj te že vender bodem s čistim, priprostim in veselim sercam častil, kdaj ti z mirnim, močnim, veselim duham služil, kdaj bode moj duh v globočine tvoje ljubezni pokopan? **Kaj** hočem brez tebe, in kaj mi zamore clo vse pomagati brez tebe? **Sam** ti si zadosti moji duši o moj **Bog**, moja **Ljubezin**, moja **Tolažba**, moje **Zaupanje**, moj **Mir**, moj **Počitek**, moje **Razsvetljenje**, moja **Čast**, moja **Sladkost**, moje **Veselje**, moj **Zaklad**, moje **Blago!** kdaj te bodem videl, kdaj bom per tebi? **Kdaj** bode ta svet za mene omolknil? **Kdaj** se bode ta žalostipolna ječa pričijoče revšine odperla, senca umerjočnosti nagnila, in se dan večnosti začel? **Kdaj** bodem butaro telesa odložil, in te s tvojimi svetniki brez konca hvalil? **Usmili** se me moj **Jezus!** usmili se me, zakaj na tebe zaupa moja duša. (**Psalm. 56, 2.**)

Takšnih molítvic se da brez šte-

vila zmisliti, ali iz svetih bukev vzeti. Morebiti, de komu te dopadejo, ktere so ravno bile imenovane. Vender so za tvojo dušo tiste nar boljši, ktere ti lastna gorečnost v misel daje, ptuje tudi nar boljši se duše tako ne pri-mejo. Urnost in hitra navada v takšnih kratkih, ognjenih molitvah je silno močna, vsak grešni madež pobrisati in sveto ljubezin čedalje bolj množiti. Vender bogaboječa duša ne sme nepokojna biti, če se po takšnih molitvicah ne čuti vselej z Bogam sklenjeno, po katerim želji. Bog njeno dobro voljo in njene svete želje ravno tako ljubeznivo sprejme, kakor de bi bila čisto v ljubezni vtopljena, in z njim vsa združena. Pa duša, ktera še ni davnej Egipta zapustila, in je še od gnjusobe marsikakiga greha popačena, ne sme preobledna biti, se ne sme kar na ravnost v naročje nebeškiga ženina vreči, ampak mora poprej pridno per nogah Gospoda sedeti, svojo nesnažnost izpirati, svojo podobo lepšati, svoje

življenje čistiti, svoje zadržanje bolj-
šati. Če tako čedna postane, potem
se sme z večim zaupanjem vzdigniti,
pa se vendar mora s sveto boječnostjo
in ponižnostjo gorečnejšimu objemanju
večniga kralja perbliževati.

19.

Hodi tudi zunaj molitve v božji
pričijočnosti, — ne stopaj pre-
hitro.

Če si na potih ali v družini, ali
če te opravila ali druge reči zader-
žujejo, na božje reči mirno misliti;
iskleni saj vse nespodobne misli in
odpravljaj. Bog ne tirja od tebe, de
bi zmirej same visoke reči v mislih
imel, takšnih darov ne da vsim izvo-
ljenim, vselej pa hoče, de svoje misli
od vsiga grešniga in nespodobniga od-
vračaš, vsako hudo misel hitro odže-
neš, in nikdar v njo ne pervoliš.

V duhovnim telesu Kristusa se

imenujejo tisti, kateri dar visokiga premišljevanja imajo, oči, drugi so roke in noge. (1. Kor. 12.) Pa ne same oči, tudi roke in noge bodo zveličane, kadar bo Kristus vse svoje ude k sebi zbral.

Naj bodo tedaj tvoje misli brez graje in trezne, tvoje serce pa mirno in čisto. Karkolj ga omadeževati in skaliti zamore, tistiga se skerbno varuj. Povsod te Bog vidi, in dobro pozna tvoje nar skrivniši namene in misli. On ti je tako pričijoč, tako čisto v tebi, de še perstica brez njega zmeziti ne moreš. Ljubi tedaj in spoštuj njegovo pričijočnost, in se vedno sramuj, kaj takšniga storiti, kar bi oči tako svete priče žalilo.

Nikdar preveč na sebe ne stavi. Ne bilo bi pametno, vse dela čednosti na enkrat začeti, in ne na svojo slabost gledati. Uči se, za to dobljeno gnado hoditi, in ji ne brez premislika naprej uhajati. Ne sili se, ti zopet rečem, svojiga duha kviško vzdigovati,

kamor se še vzdigniti ne more, ne sili se opravljati, kar je čez moč tvojiga duha in tvojiga telesa. Če ti je le v prid, k viši popolnosti znotrajniga življenja priti, te bode gnada božja bolj gotovo tje perpeljala, kakor tvoje prenašlo siljenje in perzadevanje. Ali morebiti hočeš več popolnosti kar na enkrat doseči, in bolj leteti k nje, kakor stopati. Le redkim je dano, mnogoterim še ni svetovati. Bodi ponižen, čakaj poterpežljivo na zadnjim mestu, morebiti, de ti hišni Oče enkrat reče: „Pomakni se gori perjatelj.“ (Luk. 14, 10.) Zakaj se nateguješ v svojih mislih, zakaj plašiš svojiga duha? Bog ne zapoveduje, de bi se ti neusmiljeno martral, ampak on hoče, če k tvojimu zveličanju ni drugači previ-vidil, de ostaneš zdrav in terden na duši in na telesu. Zakaj žaluješ, de nekih pobožnih del, ktere drugi opravljajo, opravljati ne moreš? Sej tudi brez njih zamoreš v stanu gnade biti. Več potov je v nebesa, enimu je ta

bolj naredin, drugimu en drugi. Ti si zvoli tistiga, po katerim iti zamoreš, in ne glej toliko, kar so drugi storili in delajo, kakor na to, kar ti zamoreš storiti.

20.

Celo v delih pokore se ne presiluj.

Vari se skerbno, de na svoje slabe rame tolike butare ne naložiš, de bi te premagala in potlačila. Še pobožne solze morajo svojo mero imeti, de glave ne oslabijo, posebno če jih britka grivenga spremlja. Tudi se vari prevelikiga telesniga ginjenja, če vidiš, de duha slabi. Če te gnada pobožnosti obiše, ne sili pameti še k večji gorečnosti, temuč miren v svoji pobožnosti ostani. Ne nakladaj si prevelikiga števila molitev, ktere bi hotel brez razložka vsak dan opraviti, temuč pomnoži ali pomanjšaj svoje duhovne opravila, kakor si bolj nagnjen, če pokoršina ali kaka obljuba drugači ne tirja.

Če moraš včasih svoje navadne in radovoljne duhovne opravila ali andohti čisto opustiti, ne bodi zavolj tega boječ, ampak glej, de zmiraj pokojin v Bogu ostaneš. Zakaj se ti težko zdi, de ne moreš zmirej moliti? Če živiš bogaboječe, se greha skerbno varuješ, svoj čas dobro obračaš, se v resnici pred Bogom ponižuješ, po Bogu in po nebeški deželi zdihuješ, tako zmirej moliš; zakaj sveto življenje in svete želje so pred Bogom vedna molitev. Vender moraš veselje do molitve vedno rediti, in ker brez prenehanja moliti ne moreš, saj pogosto k Bogu pobožno zdihuj.

Ako te duh opominja, za ktere žive ali mertve bolj dolgo molitev, ali k počesenju kakšniga svetnika čez navado dolgo andoht opraviti, pa časa nimaš, ali se raztresenja bojiš, ti ni ravno potrebno, svoje navadne molitve čisto spremeniti; ampak že velja, če pred Bogom skleneš, svoje navadne molitve za tiste žive ali mertve, ali v

čas tistiga svetnika opraviti, zakaj Gospod Bog bo tvoj lepi namen potrdil in dopadljivo sprejel. Mi častimo svetnike tačas v resnici, če Boga častimo, kateri jih je stvaril in posvetil, v katerih on prebiva, in jih je že k sebi v nebesa vzel.

Ne odreci truplu potrebniga živeža in pokoja. Jed, pijača in počitek, vse to mu je zelo potrebno. Ne bodi v zatajevanji preojster, drugače ko bi po vdajanji svetiga Duha čisto gotovo vedel, de bi eno čeznavadno perterganje Bogu bolj všeč bilo. Čezmerno pertergovanje živeža, preveliko napenjanje slabeji pameti in razumnosti duhu in truplu silno zelo škoduje, in dostokrat v neumnost zapelja. Post, čuje in telesne dela so zares Bogu silno prijetne, če jih kdo iz ljubezni do Boga s spodobno mero na se vzame, pa čistost serca, ponižnost in ljubezin so mu še bolj prijetne. Zakaj uni pripomočki so zavolj tih čednost, pa ne te čednosti zavolj unih perpo-

močkov perporočene. Versti tedaj vse tako lepo čedno, kolikor premoreš, de v nobeni teh reči znotranje prostosti ne zgubiš, de se nikdar v duhu ne zmotiš, de nikdar ne oslabiš, pa vendar od navadnih šeg in dolžnost, k katerim te kaka obljuba ali pokorsina veže, ničesar brez potrebe ne opustiš.

21.

Ne služi Bogu zavolj tolažb.

V rečeh, ktere duha zadenejo, se ne derži terdovratno svoje lastne volje, ampak moraš per svojih duhovnih opravilih tudi samiga sebe zatajevati. Gledaj dobro na znotranje vabljenje, in nagovarjanje svetiga Duha, in po tem se zvesto derži. Včasih bo boljše v duhu moliti včasih pa z ustmi, včasih hitro in kar naprej brati ali moliti, včasih pa to, kar zrečeš ali misliš, dalje premissljevati. Včasih ti bode boljše storilo, v samih željah ali le z nekte-

rimi besedami moliti, in le z gorečo pobožnostjo večkrat ponoviti, včasih pa zdaljšimi in raznoverstnimi molitvami se z Bogom pogovarjati.

Včasih ti bode prijetniši iz enih bukev molitve brati, včasih brez vsih bukev na ravnost z Bogom govoriti. Včasih bodo psalmi, včasih kako drugo premišljevanje tvoje serce nagovarjalo. Ob kratkim, včasih ti bode to, včasih pa kaj drugiga dopadlo, zdej tako, zdej drugači se z Bogom pogovarjati, k večjemu pridu. Zakaj sveti Duh po mnogoterim našiga znotranjiga človeka ravna in ga k božji ljubezni vodi. Le treba je, da na njegovo terkanje in kazarje zmirej pridno gledamo, in se voditi pustimo, kamur je njemu dopadljivo.

V tvojih duhovnih opravilih te pa ne smé nikdar napčen namen po znotranjih tolažbah voditi. Ne išči sladkosti v molitvi, zato, ker so sladke, ampak, ker so ti stopnice, se viši po njih k Bogu vzdigniti. Prav nevarno

je, s pobožnostjo si svojiga dobička iskati. Duša, ktere se enkrat ta zmotnjava prime, se ne more več čista in zvesta služabnica Kristusova imenovati, ker noče Boga brez plačila spremljati, ampak njegov dar bolj ljubi, kakor Darnika samiga. Ona je le najeta dekla, in ne dobra hči. Če se ji občutno veselje manji kaže, nevoljna čudna in nepoterpna postane, opusti nagnjenje k pobožnosti, zaverže zaveze strahu in sramožljivosti, in začne posvetne tolažbe iskati. Ona namreč služi Bogu, če ji hoče tolažbe deliti, če ne, ga zapusti. Duša pa, ktera imé zveste služabnice, ali čiste neveste Kristusove zasluži, ne ceni toliko darov božjih, kakor Boga samiga. Če ji Bog znotranje veselje da, ostane mirna, služi svojimu ženinu z veseljem, se ga zvesto derži, ga stanovitno ljubi, in bolj želi dopolnjenje božje volje, kakor svoje lastne. Skerbi tedaj, de bode tvoj namen zmirej dober in čist, perpušeno ti je sicer, že na zemlji veselje bož-

jiga zveličanja iskati (Psalm. 50, 14.), pa ne zavolj samiga veselja, ampak de bi s tem Bogu bolj dopadel.

22.

Služi Bogu po pameti.

Če moliš, ali se per sveti maši znajdeš, kaj svetiga bereš ali premissljuješ, ali kako dobro delo opravljáš, pa nič znotranje pobožnosti ne občutiš, ne nehaj od tega, kar si začel, ampak obudi sveto željo, Bogu dopasti, in mu daruj suhoto svojiga serca, in svoje perzadevanje v njegovo večno čast. Tako mu bode tvoja znotranja suhota ravno tako všeč, kakor obilnost dušne sladkosti, če ne bolj. Zakaj pobožnost po pameti je bolj zanesljiva in Bogu bolj dopadljiva, kakor občutna gorečnost.

Pobožnost po pameti pa ima, kdor vsak greh sovraži in zaničuje, Bogu s terdno voljo služi in serčno prime in

spelja, kar za božjo volja spozna. Imáš ti to pobožnost, bodi si plačila svest, če tudi občutne pobožnosti nimaš. **O** kako modro nas **Bog** od prevzetnosti čisti, če nas je ognjusila, ali zadržuje, če nas še ni omadeževala. Kako milostljivo nas reši od ljubezni zdajne revšine, in nas sili po svetim raji zdihovati! Kako milostljivo nas proti zveličanju spravlja, de komaj poznamo! Spodobi se tedaj, de ga tudi tačas hvalimo, ko nas s težkimi zopernostimi in težavami obiskuje in stori, kakor de bi nas bil zapustil, zakaj on ne more tistih nikdar zapustiti, katerih ponižnost in perpravnost mu je znana.

Ne želi radovedno nebeških per-kazen, ker tisti, ki po njih hrepené, in preradi verujejo, lahko v velike zmote in zanjke sovražnika pridejo. Zakaj po navadi se naš sovražnik spremeni v angelja luči, de bi neumne ogoljfati zamogel. Če kakšnemu posebnimu, še neznanimu perkazovanju ne veruješ prehitro, ampak v poniž-

nosti tako dolgo nad njim dvomiš, dokler ti prav očitno ni, ne razžališ Boga, če bi ravno od Boga izhajalo. Vdajanja, ktere pobožnim z nebes pridejo; serce tolažijo in ga ponižniga ter mirniga storijo; hudičeve zmote pa nepokoj, zmotnjave in prevzetnost va-nj spravijo.

Če te Bog z gnadami obiše, de je vse mirno in veselo v tvojim sercu, ne perpisuj tega svoji zvestobi, zasluženju ali perzadevanju, ampak le njegovi milosti in dobroti. Ne imej dopadajenja sam nad seboj, ne prepusti se kakimu neumnemu veselju, ne misli prederzno, de bi ti zdaj že zveličanje čisto gotovo bilo, ampak ostani v pobožnim čujenji in svetim strahu, in perpravi se, tudi skušnjo in revšino duha od Boga pripravno sprejeti, ko bi jo Bog zopet po svoji modrosti tebi poslati hotel, de ne boš v število tistih, od kterih je Salomon djal: „Sreča bo neumne umorila.“ (Prip. 1, 32.)

Ne presiluj prejetih gnad sam per

sebi, tudi ne bodi prebiter, z drugimi brez razločka od njih govoriti, desiravno jih ponižno oznaniti smeš, ko bi bilo k zveličanju duše potrebno. Pa boljši je, de svoje oči od njih proč odverneš, kakor de bi ne bil ničesar prijel, in jih le v Boga vpreš. Če pa vender hočeš to gnado razločniši premisliti, svoje premišljevanje tako ravnaj, de boš božjo milost do sebe in svojo nehvaležnost proti njemu bolj spoznal. Kar je božjiga, vse Bogu perpiši, in bodi hvaležen, sebi pa ničesar ne perpisuj, kakor svoje grehe. Spoznaj se nepridniga, vsake tolažbe in vsake gnade nevredniga hlapca, in bolj ko v dobrim rasteš, bolj se ponižuj. Zakaj le ponižnost bo storila, de bo, kar je dobriga v tebi, tudi v tebi ostalo.

Kadar hočeš presveto Rešnje telo prejeti, vari se, de k te prestrašni in nebeški večerji nevreden ne perstopiš. Ponižaj svojiga duha, skri se v dolino globoke ponižnosti, spoznaj se ves

skesan nevredniga človeka. Zdihuj k Bogu, de bi se ponižal, tvojo dušo očistiti, in jo s svojim zasluženjem in s svojimi čednostmi olepšati. Prejmi ga v spominu na njegovo prečastito včlovečenje, terpljenje in smert z živo vero, terdnim zaupanjem, in z vestim sercam, de bodeš v resnici reči zamogel: „Goreče sim želel, velikonočno jagnje jesti.“ (Luk. 22, 15.) Kadar si pa kralja časti že prejel, bodi skerbni, vsiga se varovati, kar bi oči tako visokiga gosta razžaliti zamoglo. Ako bi se ti pa zopet pergodilo, de bi ga tvoja duša v lenobi s kakšnim graham razžalila, ne odlašaj, kmalo zopet k zdravilam božje pokore in božje milosti perbežati.

23.

Vadi se v pokoršini.

Splošne dela, ali tiste, ktere dolžnost tvojiga stanu ali ljubezin do bliž-

njiga zadenejo, morajo zmirej tvojim posebnim šegam naprej iti, tako, de do dobriga nehaš, sam svoj biti. Pokoršina je po vsaki ceni imenitna čednost, kakor je nasproti svojoglavnost ne majhna pregrešnost. Z majhnim iz pokoršine dopernešenim delam v popolnosti bolj naprej prideš, kakor z visokimi dušnimi opravili, ktere si sam izvoliš. Vse, kar pokoršini nasprotniga storiš, Bog zaverže, in ti ne pernese nobeniga dobička, ampak vselej le škodo. Bodi tedaj pokoren Bogu, bodi pokoren sveti cerkvi, vbogaj te, kateri so namest Boga, vbogaj svoje predpostavljene, in imej jih v časti, ko bi ravno njihovo življenje ne bilo nar boljše. Zakaj, če si njim nepokoren, si Bogu nepokoren, kateri je rekel: „Kdor vas posluša, mene posluša, in kdor vas zaničuje, mene zaničuje.“ (Luk. 10, 16.) Ničesar več ne obrajtaj, kakor sveto pokoršino, in bodi pokoren v vsim, kar ni očitno grešno. Krivo-
 verstva iz ničesar drugjiga ne izvirajo,

kakor iz napuha in svojoglavnosti. Zakaj kaj storijo krivoverci? Oni zasmehujejo kristjansko prostost, zaničujejo častitljive zročila in navade svete cerkve, in jih prederzno prazne človeške sanje in suho lišpanje imenujejo, vrešijo s polnimi in prederznimi preklinjavskimi ustmi čez svetnike božje, čez diviško mater Zveličarja, čez skrivnosti naše vere, celo čez narsvetejši Trojico. Oni zasmehujejo, zasramujejo, sovražijo in preganjajo katoliške verne, štejejo le sebe za verne, evangeljske in polne s. Duha. Oni izmišljujejo brezpametne in čudne nauke, se deržijo svoje terme, nočejo v stopinje svetih cerkvenih očetov stopiti, se ne k nogam cerkve svoje matere ponižati, ampak polni napuha, nevošljivosti in terdovratne divjosti per svojih zmotah ostanejo. Oterpnost in znotranja slepota jih včasih celo toliko preslepi, da se v poterjenje svojih krivih naukov v smert dajo, in pač hudičevi, ne Kristusovi marterniki postanejo. Zakaj per spoznovavcih in

marternikih Kristusovih se lepa ponižnost duha razodeva, per unih pa se le razujzdana prevzetnost kaže. Prosi Boga pridno za take nesrečne, pa zaničuj serčno njihove nauke. Bodi pokoren poveljam svete cerkve, katero s. Duh vedno vodi, in derži se njenih naredb, kakor samiga s. Evangelija, če ravno v njeni družbi, ne le med nizkiga stanu ljudmi, ampak tudi ljudmi visokiga, duhovskiga ali posvetniga stanu take zagledaš, kateri so velikim pregreham vdani.

S. cerkev je skedenj, v katerim se žito in pleve znajdejo. Varuj se tedaj terdovratnosti in lastne terme.

Poslušaj rad bogaboječe in pametne ljudi, in njih svet viši od svojiga razuma obrajtaj. Kdor je ponižen, in se več na modrost drugih, kakor na svojo lastno zanaša, se ne zmoti tako lahko, in ko bi se ravno zavolj svoje tako lepe odkritoserčnosti spodtaknil, mu Bog ne bo v greh štel. Varuj se svojoglavnosti. Perzadevaj

se tudi, kar je mogoče, de ne boš nikomur v pohujšanje. Ko bi se pa vender kdo nad tvojimi dobrimi deli pohujšal, kterih ne moreš nikakor opustiti ali zamolčati, ne odstopi od svojih dobrih del, hodi ponižno zmirej naprej po tim dobrim potu, in perporoči Bogu tiste, kteri se nad njimi pohujšajo, in celo svoje delo.

Vse svoje počutke in ude derži v dobri vodbi in ujzdi. Bodi čeden in pameten v svojim obličju, veseliga in brihtniga obraza, sramožljiviga in varniga pogleda, ponižne in pohlevne besede, brez graje in madeža v mislih, zvest in priden v opravilih, prijazen in zgovoren z ljudmi, vender tako, de ne bodeš nikdar obledin ali presilin. Nečedne šale, krohotanje in kvantanje si moraš ojstro prepovedati. Zakaj takšna nespodobna prostost čistost serca ognjusi, in razdene mejnike svete sramožljivosti. Perpušeno ti je zares, včasi tudi v zunajnih rečeh svojo dušo razveseliti, pa le k božji časti, brez greha in z mero,

de se tvoje moči k opravljanju Bogu dopadljivih del poživijo.

Bog noče, de bi nam stvari, ktere je on v svojo čast stvaril, nobeniga veselja ne storile; ni nam zapovedal, de bi se mi mogli od njih ločiti, drugači, če nas v njegovi službi motijo in zadržujejo. To pa stvari tedaj storijo, če jih bolj ali drugači ljubimo, kakor je prav, ali če se le na-nje obesimo, in per njih ostanemo. Tako napčno nagnjenje moramo od sebe proč odverniti. Če se je pa to zgodilo, potem nas stvari ne bodejo več od Boga proč vlekale, ampak nas bodo ravno k Bogu vodile. Vse kar se tvojim počutkam prijetno, veselo, ljubeznivo, občudivno zdi, sprejmi s čistim sercam, in navadi se vse Bogu na čast in svojimu zveličanju v prid obračati. Tako se boš veselil v Gospodu. (Psalm. 36, 4. 103, 34.)

Hvali Boga v stvarjenih rečéh.

Stvari, če jih prav preišljemo, našo pamet z občudovanjem božje vsigamogočnosti napolnijo, in naše serca k ljubezni narvikšiga Gospoda vžgejo, zakaj celi svet je, kakor velike bukve, z božjim perstam popisane, v kterih te mnogotere stvari namest čerk stojijo. Pa kakor tisti, kteri brati ne zna, sicer čerke vidi v odpertih bukvah, pa njihove moči in pomembe nezapopade; ravno tako, kdor nima znotranjiga občutka zato, kar je božjiga, sicer zunanjo podobo stvari vidi, vendar njihove znotranje vrednosti ne zapopade. Pobožen človek pa, kteriga dušne oči so odperte, si v svojim duhu zapopadek stori, kako čuden je Bog stvarnik, če njegove dela preišlje, in se vzdigne od lepote preišljevanih reči k narlepšimu vsiga lepiga, kteri je studenc vse lepote. V tem

veselim premišljevanji najde vsako reč tako čuda vredno, de se persiljeniga občuti, s prerokam zaupiti: „Kako visoke, o Gospod, so tvoje stvari! vse si modro storil. Tvoje stvarjenje me gine, in veseliti se hočem del tvojih rok.“ (Psalm. 91, 6. 103, 24.) Bolj čuditi se je, de se sok grozdja vsako leto na božje povelje v vino spremeni, kakor, de se je enkrat na njegovo besedo v Kani Galileje voda v vino spremenila; (Jan. 2.) in veči čudež je, de Bog vsak dan tolikim življenje da, katerih še ni bilo, kakor, de ga je enkrat dal nekterim, kateri so ga skoz smert zgubili.

Nobena stvar ni tako majhna, prosta ali vsednja, iz ktere bi se ne svetilo to troje nevidno: moč, modrost in dobrota božja. Zatorej tudi zamoremo Boga po tem, kar je stvaril, spoznati, kakor je s. Pavl s timi besedami poterdil: Kar je na njem nevidniga, je vidno in zapopadljivo po njegovih delih stvarjenja sveta. (Rim. 1, 20.)

Le premisli, kako čudno je to, de je Bog nebo in zemljo, z vsim, kar se na njima znajde iz ničesar vstvaril, in de bi še zmirej stvariti zamogel, ker je vsigamogočen.

Vse je on storil razun greha, in vse, kar je vstvaril, tudi ohrani. Ko bi ne obderžal on vsiga, kar je stvaril, bi se zopet vse v nič nazaj povernilo, ker je vse samo iz sebe nič, in le od Boga visi, od kteriga ima svoje bitje. Njegova moč seže od eniga konca do drugiga, in njegova milost versti vse od angelja noter do zadnjiga červiča, tako brez njegoviga previdjenja še en list od svojiga drevesa ne pade. (Modrost. 8, 1.)

Njegova moč se kaže iz velikosti in kolikosti, njegova modrost iz postave in kakšnosti, njegova dobrota iz pridnosti teh stvari. Koliko je del božjih? Štej zvezde nebes, pesek morja, prah zemlje, kaplje dežja, peresa ptic, luske rib, dlake žival, perje in sadje drevja! Štej ljudi, ptice, štironožne

živali, ribe, zeliša, kamnja in vse drugo če moreš, in če ne moreš, spoznaj neštevilnost stvari. Kako velike so božje dela! Meri velikost gorá, tek potokov, prostor ravnin, visokost nebes, globočino brezna! Tudi nar manjši stvari pričajo od vsigamogočnosti božje: metulje, mušice, mravlje iz nič storiti, potrebuje to vsigamogočnost, kakor stvarjenje slona.

In v kako lepim redu je vse, kar je Bog vstvaril. Preiši sostavo človeškiga trupla, stavo nebes, razdeljenje pervin ali elementov, spremen časov in vsiga družiga in povsod najdeš, kako se reč k reči čudno perleže. In če le eno peresce drevesa premisliš, se tudi pred njem moraš vsigamogočnosti božji začuditi. Vidil boš, kako je ondi bolj močno, kjer se mladike derži, kako lepo se razširi, kako prijetno konča, kako je perlično, zarobljeno, koliko tenjkih žilic se po njem razširja, po katerih mu mokrota kakor živež, ali od rose od zgoraj, ali od soka iz zemlje

pride, de ga preredi, de ne usahne. Spreglej eno peresce, in potem eno drugo ravno tiste verste, in najdel boš v enim, kakor v drugim enako število zobcov okoli peresca, ravno enako število žilic, enako postavo. Kaj je dalje ljubeznivši, ko luč, prijetniši, kakor jasno nebo, imenitniši, kakor solnce, velicastniši, kakor pogled mesca in zvezd, perserčniši, kakor množica evetlic, lepši kakor spomlad, v kateri se verti, travniki, gojzdi in njive v novi lepoti zbudijo, in našim očem narveselejši pašo podelijo, v kateri se semena vsih zeliš in dreves po neki skrivni od stvarnika v njihovo bitje položeni moči iz zemlje čudno odprejo, in z nakviško molečimi glavicami, kakor de bi bile smert prevojskovale, nam stan in častitnost vstajenja na sodnji dan glasno pridigvajo.

Jez molčim od reči, ktere se nam gerde zdijo, zakaj clo njihova ostudnost ima kej imenitniga v sebi, in more naše oko k občudovanju na-se

potegniti. Obernem se k rečem, ktere naš sluh, naš duh, naš kus, in naš čut razveseljujejo. Kaj je prijetniši, kakor petje slavičev in škerjancov, kaj nas bolj mika, kakor vmeten brenk strun? Kaj je sladkejši, kakor hlap rož in limbarjev ali lilij, kaj bolj perlizovavno, kakor pokus mnogoteriga sadu in človeških jedi? kaj mehkejši, kakor potipanje svilne tkave? Jez prestopim, kar je grenkiga in negladkiga. In glej vse, kar je velikiga ali majhniga, lepiga ali studniga, sladkiga ali grenkiga, mehkgiga ali boroviga, vse je ravno tisti, narvikši Stvarnik vsih reči v svojo čast, in k pridu, obračanju, podučanju in veselju ljudi stvaril.

Le na kratko sim govoril, ker tukaj ni kraj na daljše govoriti; pa tudi ne da se vse naši pameti zapopasti, in z jezikam povedati in razložiti. Iz tega kar je rečeno, moraš uno skleniti, kar ni rečeniga. Premišljuj vse s hvaležnim očesam. Reci včasih v svoji duši tako le: **O** kako

mogočen, kako velik je Ta, kateri je toliko in tako nezapopadljivih reči stvaril! Kako dobrotljiv je vender Ta, kateri nam je vse to zastonj dal! Kako lep in veličasten je Ta, kateri je toliko lepiga in veličastniga stvaril! Tako se vzdigni od stvari k stvarniku, občuduj mojstra v njegovih delih, hvali dobrotnika v njegovih darovih. Ko bi ti zamogel še le duhovne stvari božje, človeško dušo v njeni nedolžnosti, in svetosti, angelje, višji moči, oblasti, gospostva in druge prebivavce nebeške grajšine premišljevati, — ko bi bilo oko tvoje duše tako čisto, bil bi od čudežev tako rekoč ves sam iz sebe.

35.

Imej povsod dober namen, bodi zderžen, miren, moder.

Obračaj vse svoje dela, tudi tiste, ktere le telo zadenejo, kakor jed, pijačo, spanje le v božjo čast. Zakaj,

kakor djanje, če je samo na sebi še toliko vredno, Bogu vendar ni dopadljivo, če njegov namen ni dober; tako dopade nasprot Bogu delo, ktero samo na sebi malo velja, Bogu prav zlo, če se iz ljubezni do Boga dopernese. Če se pred bitko podoba le perkloniš, ali na oltar Marije device le eno rožico položiš, ali iz ljubezni do bližnjiga le eno stopinjo storiš, smeš plačilo od Boga upati, če je tvoj namen dober.

Ne perpusti svojiga mesa njegovim željam. (Rim. 13, 14.) * Zaničaj požrešnost. Ne preobjej se, tako, da bi opravil duha ne mogel opravljati. Posebno bodi v vživanji vina zmeren. Zastonj se siliš v duhovnim življenji, dokler se kakor suženj mesenih slast z jedmi prepolnuješ in svojimu gerlu vse pervoliš. Pa ogni se presiljeniga zderžanja ravno tako, kakor preobjedeniga vživanja, zakaj včasi se ti bode tudi tolikšno vživanje nezumno zdelo, ktero je k ohranitvi življenja zlo potrebno. Ko bi včasi iz pozabljivosti

mejniki pravične treznosti prestopil, to ne bode ravno velik greh, vendar sprégledati ga ne smeš. Spoznaj svoj dolg, zdihni k Bogu, ponovi svoj sklep, in zaupaj na Boga. — Ne koperni po poedinjah, ampak če se zravin znajdeš, bodi kakor per prostim kosilcu. Prosta jed te ne sme nikdar k nevolji ali godernjanju perpraviti. Prenesi jo z zadovoljnostjo in misli, de je Jezus tvoj Gospod bil z želcam in jesiham napajan. Na sladek ali prijeten okus, kteriga jedi v sebi imajo, pa toliko porajtaj, kakor de bi ga ne imele. Zahvali se velikokrat in per serčno za dobrote, ktere ti Bog vsak dan podeli.

Si v svetim zakonu, ohrani sveto zakonsko zvestobo, lepiga zaderžanja in dolžnost nikdar spred oči ne pusti. Misli, de nisi kaka nespametna žival, ampak človek: modrost, snažnost, sramožljivost in pobožnost naj bode lepota te zaveze, ktera zakon vkup derži. Če pa nisi v zakon zavezan, ali če

si zavolj svojiga stanu ali obljube k vedni čistosti deržan, derži se tedaj te svete čednosti znotraj in zunaj prav na tanjko. Ako se govori od mesenih slast; ne misli na to, ampak idi čez to reč tako lahko in brez posiljenja, kolikor se da, s tim prepričanjem, de se ne govori od ničesar družiga, kakor od obderžanja človeštva. Če se zbudi kakšno meseno poželenje v tebi, mu pamet nasprot postavi: prav srečen bi bil, ko bi takšnih želj nikdar ne občutil, pa srečen si tudi, če občutenju ne pervoliš. Ne prederzni se, po osebah družiga spola prešerno in prederzno zijati. Če pa drugači ni mogoče, kakor, de moraš tam biti, kjer se očitna perložnost grešiti znajde, se okovari z molitvijo, in kliči k Bogu: **O Bog!** ne perpusti, de bi se moje serce in telo pred teboj omadežalo! (Psalm. 118, 80.) Vadi se, vse, kar slišiš ali vidiš, k svojimu zveličanju in k božji časti oberniti.

Ljubi mir in molčanje; iši samoto

duha, in skrivno tovaršijo z Bogom. Ne bodi radoveden reči, ktere so nepotrebne, ali še tebe clo ne zadenejo.

Ne glej na vedenje drugih ljudi, ampak le na svoje lastne slabosti. Ne perzadevaj si, življenje drugih ljudi preiskovati, in jih soditi, če nisi po dolžnosti svojiga stanu k timu zavezan. Če je pa to tvoja dolžnost, te vender ne sme radovednost ali nepremišljenost voditi, ampak le skerb za zveličanje podložnih.

Opravljaj vse svoje dela s premislikam, varuj se prenagljenja, de svojiga dušniga miru ne pokvariš. Zaničaj lenobo in postopanje, kakor izvirke velikih pregreh in pogubljenja. Čeravno kdaj nekoliko bolehaš, se ne smeš vender ne žalosti in nezaupnosti prepustiti, ampak glej, de zmirej veseliga duha ostanješ. Zaspanosti res ne smeš vselej slušati, ali če bo le presitna, se ji pa znaš včasih, ako čas in okoljsine perpusté, nekoliko vdati, zato, de se po kratkim počivanji okrep-

čan zamoreš sopet s ponovljeno močjo k opravljanju svojih dolžnost verniti.

26.

Jezik kroti. — Varuj se sovraštva.

Svojimu jeziku prepovej vsako poredno in nečedno besedo. Govori le to: kar k pridu služi, kar je resnično, kar čas, kraj in okoljšine tirjajo, in kar je po pameti, in izkleni vsako zvijačo ali gerdo spačnost. Majhin, pa polzek in k padu nagnjen ud je jezik. Derži ga toraj v močni ujzdi in modri vajedi. Tvoje besede morajo proste biti sovražniga spodbadanja in vsih nevljudnih šal (špasov).

Ogibaj se prepira, ne terdi ničesar terdovratno; drugači, ko bi za reč s. vere ali zveličanja duše tako potrebno bilo. Ako si resnico brez vsiga napuha razložil, pa zastonj; tedaj vsakiga per svoji misli pusti, vse Bogu izroči,

in miren ostani. Boljši je, de z rahlim spregledanjem mir svoje vesti obderžiš, kakor de bi z nespodobnim vpitjem in prepiranjem svoje serce in pamet v kipnost spravil in zmotil.

Ne govori, kar bi bilo tebi v čast ali pa bližnjimu v nečast, tudi ne poslušaj rad kaj takiga. Ko bi pa vendar potrebno bilo, kdaj kaj takšniga govoriti ali poslušati, saj namen mora dober in čist biti. Želja, od pogreškov bližnjiga govoriti, in jih brez potrebe odkrivati, je silno nevarna slabost. Izvirk te slabe navade je spačeno serce, ali pa preplitva pamet, če se ravno tisti, kateri so ji vdani, radi zgovarjajo, de jih le gorečnost do čednosti ali božja ljubezin besedljive in opravljive stori. Če imaš koga posvariti, rajši ga ljubeznivo opominjaj, kakor de bi klél in besedoval, dokler dolgo se z dobrim količkaj opravi da. Kadar je pa ojstrost vendar le potrebna, iši tedaj ojster biti, vendar brez vsiga želca. K ojstrim štra-

fam te lastna ljubezin ali zavzetje nikdar ne sme persiliti, ampak vselej le ljubezin do Boga in skerb za zveličanje bližnjiga. Pamet mora zmirej mirna v tebi ostati, in sveta ponižnost to težavno štrafengo voditi in manjšati. Greh sovraži, pa ne človeka. Človek je ena dobra reč, katero je Bog vstvaril, greh pa huda reč, katero je človek storil. — Od zunaj se sicer stori, kakor de bi silno ojster bil, znotraj pa milost imej proti njemu, in ga bolj čislaj, kakor sebe. Če te je jeza premagala, ne očitaj, dokler nisi miren; ali saj malo in pohlevno govori. Besede v hudi jezi govorjene večidel več popačijo, kakor popravijo.

Zaduši, kar se da, nesramno ali pohujšljivo govorjenje, in spodobno pogovor na druge reči oberni. Strašno ti naj bo, obrekovavee ne le podpirati, ampak tudi poslušati; in v kratkim: varuj se zmirej skerbno ptujih grehov.

Ne sovraži in ne zaničuj nikolj nobeniga človeka, nikdar nobeniga znam-

nja kake neperjaznosti nalaš ne pokaži, ko bi te tudi razžalil bil. Se vzdigne kaka nevolja do koga v tvojim sercu, hitro jo zateri; in če se ne da, saj se ji s pametjo vstavlja. Ko bi pa bilo zavolj božjiga razžaljenja, se znaš tedaj proti grešniku nekoliko merzlej zadržati, de, ker tvoje spremenjenje vidi, berž v sé gré, svoj greh spozna, in se poboljša, pa sovražiti ga ne smeš, še manj mu serčno dobrotnost odvzeti.

Ko bi bil med teboj in katerim drugim kakšen prepir vstal; to nezastopnost od svoje strani hitro poravnaj; glej se kmalo spraviti, tako, de še sledú kakiga sovraštva v tvojim sercu ne ostane. Ena velika, pač prav zelo velika hudobija je sovraštvo bližnjiga; dokler ni to iz serca izgnano, se ne da nič storiti, kar bi Bogu dopadlo. Posti se še tolikokrat; daj ubogim, kolikor hočeš; obiskuj cerkve še tako pridno; moli brez konca; opravljaj opravila svetnikov: dokler dolgo pa svojiga bližnjiga sovražiš, ne slišiš v število božjih otrok.

Ljubezin loči božje otroke od otrok hudiča; strašna je sicer ta izreka, tode čisto resnična — od same večne Resnice izrečena: „Nad tem“ pravi, „bodo vsi spoznali, de ste moji učenci, če se bode te ljubili med seboj.“ (Jan. 13, 15.) Tako tudi govori apostelj Resnice s. Janez: „Kdor svojiga brata ne ljubi, ni iz Boga.“ (I. Jan. 3, 10.) Iz koga pa, po tem takim? Vsak sliši ali Bogu ali pa hudiču. Ljubi tedaj vse ljudi resnično, imej v časti vse, vsim dobro voši, stori dobro vsim, kolikor zamoreš, perjazen bodi proti vsakimu, kakor proti tvojim bratom in sestram, kakor imenitnim stvarém božjim, za večno srečo stvarjenim; de dopadeš svojimu očetu, kateri je v nebesih.

Navadi se, od vsakiga človeka dobro misliti, in preženi iz svojiga serca vsako sovražno domišljevanje in prederzno sojenje. Mi se v svojih sodbah lahko motimo, le Bog sam v serce vidi. Ne verjemi rad in brez premi-

slika tistim, kateri slabe reči od bližnjiga govore, boljši je, de to za laž misliš, kakor de verjameš prehitro. Nad podložnimi skerbno čuj, vender ne misli prerad slabo od njih. Kdor prelahko od bližnjiga hudo misli, je zlo nesrečen, je v vednim nepokoji. Kar očitno razžaljenja božjiga ne kaže, to si misli zmiraj za kaj neškodljiviga.

Bodi usmiljeniga serca, in odpusti rad, izgovarjaj rad greh bližnjiga, in spomni se, kako slabo in stanovitno je človeštvo. Perpiši greh naglosti, ali preveliki skušnjavi, in reci sam sebi: Ko bi bil jez v tako stisko peršel, bi bil morebiti še bolj strašno padel. Verzi oči na samiga sebe, glej svoje grehe kakor kako bruno, in grehe bližnjiga kakor pezdirje, (Mat. 7., Luk. 6.) in zdihuj k Bogu, de bi tebi in tvojimu bližnjimu odpustil.

S tem pa ne mislim reči, de bi ne smeli ptujih grehov grajati, posvariti ali štrafati, ako je zavolj božje časti ali dolžnosti pravice tako potrebno;

zakaj preveliko spregledanje grehov bi ne bila nobena milost, ampak zaničljiva boječnost. Le ta nedobri namen je, kteriga jez per svarjenji za-veržem. Kdor ima pravo ljubezin, in usmiljenje s temi, ki grešé, jih sam per sebi izgovarja, jih ljubi, jih čisla, kakor samiga sebe, v grehah jih pa vender ne pusti per miru.

Kar nad drugimi ne moreš po-boljšati, to pa Bogu izroči, in njemu potoži. Ne obupaj nikdar nad zveli-čanjem kteriga človeka. Kdor je zdaj tudi nar bolj hudoben, zna z božjo gnado spreobrnjen k narveči svetosti se vzdigniti.

Vadi se, dušne ali telesne popake svojiga bližnjiga poterpežljivo prenašati. Mi vsi imamo le eniga Očeta, smo vsi le z eno kervjo odrešeni, in se vsi le eno telo imenujemo. (Rim. 12, 5.) Misli si tedej vse, dobro in hudo, kar tvoj bližnji storí, kakor de bi ti bil storil, nad dobrim se veseli, hudo pa obžaluj. Strup nevošljivosti

se s tvojim vedenjem ne sme nikdar v tvoje serce spraviti. Zakaj če si nevošljiv, ne ljubiš; če pa ne ljubiš, nisi iz Boga. (I. Jan. 3, 10.) Če vidiš, da drugi imajo, kar ti nimaš, če vgladaš nad njimi imenitniši darove svetiga Duha, kakor so tebi podeljeni, jim ne smeš zato manj vdan biti, ampak ravno zato jih še bolj ljubi, in časti v njih svetiga Duha. Veseli se in hvali Boga, zakaj tako bode njihovo zasluženje tudi tvoje, in ti bodeš tolikošno plačilo imel, kakor da bi bil sam to dobro storil. Če se pa že le hočeš jeziti, jezi se, pa ne nad popolnostjo drugih, ampak nad svojimi grehi. Perzadevaj si, tako dober in popoln postati, kakor so oni v tvojih očeh.

27.

Skerbi za boljšanje, iztek pa Bogu prepusti.

Preiši pogosto svojo vest, pa ne

preveč s strahom, in očitaj si svoje grehe. To se ima posebno per koncu tvojih opravil zgoditi, preden se spat podaš. Premisli dobro, s čim bi bil ta dan Boga razžalil, prosi ga za odpušanje, in terdno skleni, se poboljšati. Potem se perporoči **Odrešeniku** **Jezusu**, njegovi sveti Materi **Marii**, svojimu angelju varhu, zaznamnjaj se z znamnjem svetiga križa, spodobno svoje ude k pokoju položi, in mirno spanja perčakuj. Ravno tako, kadar vstaneš, stori s premislikam znamnje svetiga križa, prosi ponižno Boga za odpušanje svojih grehov, preženi šum nepotrebnih misel, in premišluj le svete reči. Časti stvarnika, zahvali se mu, daruj mu dušo in telo, in prosi ga, de bi te hotel ta dan varovati. Tako stori vsak dan in teci večnimu veselju naprot.

Pa morde rečeš: **Kaj** zamorem zaupati, ker sim tolikanj strastim podveržen, in še narmanjši ojistrosti, narmanjših dobrih del ne morem pridno

opravljati. Ko bi tudi bilo tako, de bi ti ne bilo mogoče, z visokimi čednostmi svetiti, in težke ojštrosti prenašati; ali ti pa ni mogoče, narboljših želj biti, in bližnjiga ljubiti? Ali je kaj prijetnišiga, kaj lohkejšiga, kakor ljubiti, in kaj težjiga, kaj zopernejiga, kakor sovražiti? Ali je kaj bolj veselega, bolj prostiga, kakor pobožno živeti, in kaj bolj žalostniga, bolj revniga, kakor Boga zapustiti, in pregreham živeti? Ravno tako je. Za nebesa ni toliko truda treba, kakor za pekel. Če ljubiš Boga, če imaš dobro voljo; potem si tudi v številu božjih otrok, in če si božji otrok, potem si tudi dedič (érb), če tudi eden narmanjših. Kaj meniš, de bo Bog le svoje veči otroke v nebo vzel, male pa vùn zaperl? Ne tako, ampak vsi, kateri so njegovi, to je, kateri v stanu gnade iz tega življenja grejo, če ravno ne v narpopolniši ljubezni, bodo zveličani, in bodo enkrat veselje nebes vživali. Bog pravi: „Vsakimu, kateri

ima, bo dano do obilnosti.“ (Mat. 25, 29.) To se pravi: Vsakimu, kateri ima ljubezin, zasluženje; bode plačilo dano. In ne pravi se: Temu, ki ima veliko, se bo dalo, temu pa, ki ima malo, se ne bo dalo, ampak: „Vsakimu, ki ima, se bo dalo do obilnosti.“ Zares do obilnosti, — zakaj imel bo toliko, de mu bo zadosti, ja vse, kar bo kolj hotel.

Tolikšno blago je dobra volja, de celi svet nima tolike vrednosti. Če hočeš in želiš kaj dobriga storiti, in ne moreš, bo Bog tvojo dobro voljo namesto dobriga dela vzel. Si pa v stanu storiti, pa opustiš; tedaj še volje nisi imel, storiti. Nad ljudmi dobre volje je mir. (Luk. 2, 14.)

Ne obupaj zato, de si še nepopoln in slab, ampak ponižuj se pred Bogam, in voši tem, ki so popolnoma, srečo k njihovimu svetimu življenju. Bog vtegne tudi tebe še rasti pustiti. On včasi podeli veči darove, kakor se jih upa človek želeti; ne boj se tedaj, de

bi tudi tebi ne dal te velike gnade, to hudobno rujo pregrehe, katero si v začetku svojiga spreobrnjenja, tako rekoč, komaj proč pilil, z lahko sapo odpihati, če je tako tebi zveličavno. Ko bi ti pa hude vojske odločil, preden zamoreš, vse te hude nagnjenja popolnoma premagati, — ali ko bi per-pustil, de bi te tvoj dušni sovražnik noter do konca življenja hudo nadle-goval; ne zgubi zato serčnosti, ampak zaupljivo se Bogu v roke daj. Zakaj, če ravno edin, ki je od nature serdit in klavern, ali kaki drugi dušni težavi podveržen, več preterpi, kakor kateri drugi, kterimu je veselo in krotko serce perrojeno: tako se, če se po moči svo-jim slabostim vstavlja, bolj očisti, in si svetleji venec za nebesa perpravi. Skušnjave nam ne vzamejo čednosti, ampak jo še le povikšajo, če se jim vstavljamo.

Lahko je miren, kdor nikdar zno-tranjiga hrupa ne sliši; lahko vesel, kogar temnota klavernosti ne nadle-

guje; lahko trezen, kteriga požrešnost ne skuša, lahko čist, kteriga zêlo nečistosti nespodbada, ali nespodobne sanje ne motijo. Glej, kar moreš, vse strasti in napčne želje krotiti in premagati. Iši, tèrkaj, prosi, s terdnim zaupanjem, de je tvoje perzadevanje dobrotljivimu Stvarniku dopadljivo. Večidel mu je to goreče perzadevanje, s kterim po čednosti hrepenimo, bolj dopadljivo, kot sama sladkost, ktero čednost seboj pernese. Pred njim ima tako ponižno spoznanje svojih slabost veči vrednost, kakor čudeži ali druge imenitne dela.

28.

Zaničuj vse časno, le po večnim zdihtuj.

O ko bi ljubezin božja in zaničevanje vsiga posvetniga v tebi tako goreče bilo, de bi zamogel s svetim Pavlam v resnici reči: „Zelim razdjan biti in s Kristusam prebivati.“ (Filip. 1,

23.) Nič bolj ne razveseli verne in bogoljubne duše, kakor zaupanje, de bo po dokončanim potu tega revniga življenja v srečni kraj večniga življenja peršla, kjer je noben madež ne bo več ognjusil, nobena nevarnost, nobeno spremenjenje več razžalilo, kjer bo od ljubezni goreča — Boga brez vsih zadržkov hvalila, njemu popolnoma dopadla, in nič družiga, kakor njega ljubila, njega čisto posedla, in bo od njega čisto posedena.

Kér se pa to v pričujočim življenji ne da vselej in popolnoma doseči; so zato pravični smerti željni, saj zoperna jim ni. Oni čutijo, kako ojstra je zima tega življenja, in zatorej kopersnijo po poletji večniga življenja. Pričujoče življenje je zares žalostna zima, v kateri lenôba lastne popačnosti vse dobro vledeni; zima, katero megle nevednosti tolikrat pooblačijo, in vsak dan burje in plôhe toljkanj revšin, trudov in zopernost spremljajo. O srečna ura in hip, po katerim sveta duša tako

dolgo zdihuje, dokler je nebeški ženin iz ječe tega revniga telesa ne reši, ji vesel naprot ne pride in je ne pozdravi s to prijetno besedo: „Vstani, hiti, moja prijateljica! zima je že pretekla, plohe so se pogubile, rože so se v naši deželi perkazale, grojzdno cvetje že diši, glas gerlice se je že per nas zaslišal. (Visoka pesem 2, 10 - 12.) Stopi vesela naprej, preljubezniva hči! ne obupaj, ne boj se! Revšini uideš, terpljenje revne časnosti zapustiš, vès jok in vse zdihovanje je zdaj končano. Trohljivo telo te ne bo več težilo. (Modr. 9, 15.) Vpeljana v veselje svojiga Gospoda se bodeš nad daram neumerjočnosti veselila.“ (Mat. 25, 21.)

Ali, če meseni človek to bere, kateri je navajen, se vidnih reči, ali clo nesramnih slast veseliti; bo morebiti sam per sebi djal: Kaj pa tudi že zamore tam toliko veseliga biti, kjer ni nobenih imenitnih pojedinj, nobenih mesenih slast? O ti nesrečni človek! Kuga je, ktera te stori po takšnim

živinskim vživanji hrepeneti, pa ne zdravje. Bolan si, goriš od hudobne žeje, in se veseliš, če jo vtolažiti zamoreš. Pa ta škodljiva žeja bo sama od sebe vgasnila, kakor hitro bode s telesam bolezin minula. Tisti, kateri bodo k Bogu peršli, bodo pravo in čisto veselje vživali, in nobene minijoče jedi ne bodo potrebovali, zakaj Bog jih bo nasitil. On sam bo njihova jed, njihova pijača, in vse, karkolj bodo želeli. Vse bodo v njem imeli, njega gledati jih bode že nasitilo. Zmiraj ga bodo gledali, in zmirej bodo nasiteni, in vender bodo zmiraj ga gledati, in zmirej nasiteni biti želeli. Želeli bodo brez nepokoja, in vživali bodo brez naveličanja.

O večno življenje, o vse ljubezni vredna dežela, o nebeški Jeruzalem! Kaj se vender vse od tebe piše, perpoveduje in veruje! V tebi je ohranjeno tisto blago, tisto tolažilo, tisto veselje, kateriga nobeno oko ni vidilo, nobeno uho ni slišalo, kateriga nobeno

človeško serce nemore zapopasti, (I. Kor. 2, 9.) za katero je toliko tavžent spoznovavcov z veseljem smert storilo. Tvoje duri se leskečejo od nar drajših biserov, tla tvojih cest so čisto zlato, tvoje zidovje obstoji iz nar imenitnišiga kamnja. (Skriv. razod. 21, 21.) V tebi so te vesele planjave, zmiraj zelene, ktere vse blago tega sveta presežejo, v tebi diše prelepe rože, ktere nikdar ne venejo. Vse v tebi je popolnoma brez vsakiga pogreška, nikdar ne preide, vekomaj terpi. V tebi je mir, pokoj, veselje, katero naš um preseže. V tebi je veden dan, v tebi gotova zanesljivost, vesela večnost, večni mir, in mirna sreča. V tebi se bliše pravični kakor sonce. (Mat. 13, 43.) Nihče ne bo iskati, želeti, ljubiti zamogel, kar bi v tebi ne najdel. Le tega ni v tebi, kar se nikjer ne znajde. O morje neizrečeniga, narčišstejšiga veselja, gledati to neizrečeno visokost presvete Trojice, gledati to neskončno lepoto, uživati to nezmerno

sladkost, iz ktere vsa lepota in sladkost stvarjenih reči izvira; — priti pred narčistejši devico Marijo — mater božjo; se združiti s trumam svetih angeljev, v večni družini svetih patriarhov in prerokov, svetih aposteljnov in mučencov, svetih spoznovavcov in devic biti, vse srečne nebeške mestnjane spoznati, vsakimu k njegovimu večnimu zveličanju srečo vošiti!! —

O ljubi to sveto zveličanje, in pogosto po njem zdihuj. Zdaj ga si cer s svojimi telesnimi očmi ne moreš viditi, ali oči vére ga vender nekoliko dosežejo. Verovaj, kar še zdaj ne vidiš, de bodeš zaslužil, kdaj zado-biti, kar si veroval.

29.

Ne boj se umreti.

Nehaj ljubiti, kar je posvetniga, in ne bo ti težko, iz sveta stopiti. Lahko je, de nič posvetniga tako ne ljubiš, kar bi ne bil perpravljen zapu-

stiti, vendar te pa še neka skerb straši; kér ne veš, ali ti bode Bog po smerti veselje paradíža, ali časne štrafinge vic podelil.

Tega ti ni treba vediti, de le to gotovo veš, de imaš dobrotljiviga gospoda, kéri greh milostljivo zbríše, dobro voljo podeli, in te zveličati hoče in zamore; če v ponižnosti le na njega zaupaš, in ne na sebe.

Zaupanje imej, in perčakuj zveličanje v premišljevanji njegove milosti. Vedno čuj, in imej, karkolj je mogoče, svoje ledje prepasane in svojo svetilnico (lampico) peržgano, de bodeš zamogel Gospodu kar odpreti, kadar poterka. (Luk. 12, 35.) Posebno bodi perpravljen za srečno pot, kadar že čutiš, de smert ne more več deleč biti. Sprazni svoje serce od vsih opravil in skerbi tega sveta. Prejmi s hvaležno dušo svete skrivnosti za popotnico, in perporoči v ponižnosti svojo dušo Bogu. Spomni se terpljenja svojiga usmiljeniga Zveličarja, objemi v duhu nje-

gov sveti križ, kušuj njegove kervave rane, in se v nje čisto potopi. Prosi Jezusa, de ti da gnado, vse grehe z njegovo predrago kervjo izbrisati. Perporoči se tudi njegovi presveti materi, Devici Marii in drugim nebeškim prebivavcam, posebno tistim, ktere si narbolj častil. Gotovo, če se Marii prav perporočiš, jo iz serca k pomoči kličeš, če se ponižno in zaupljivo k nje oberneš, ti bode vrata nebes odperla, ktere so ti morebiti tvoji grehi zaperli; ker ona je mati polna milosti, in vrata paradiza. Ko bi se ravno tresel; ker bi te strah pred smertjo nadlegoval; ko bi ravno hude bolečine te lomile, de bi bil od vsih strani od nadlog pretapan; le poterpežljivo vse prenašaj, in stoj terden v svetim zaupanju na Boga. Čisto se zataji, daj se v božje roke, in reci vmes, kakor nek-daj tvoj Zveličar per perbližanji njegove smerti: „Oče! tvoja volja nej se zgodi.“ (Mat. 26, 42.) Tako bodeš lahko pokojin in potolažen.

Naj se ti pretežko ne zdi, po telesu umreti, ker Kristus sam se je smerti telesa podvergel. On je šel pred tabo, in ti je pot poravnal, da bi se ti ne bal, za njim se podati. Njegova smert tedaj nej te tolaži. Trohljivo telo, ktero zapustiš, je enako postaranimu oblačilu. Kaj se boš žalil, če strohni, in prah in pepel postane, ko si ga enkrat od sebe djal? Brez skerbi oblačilo od sebe deni, kteriga ti bode Bog enkrat prenovil, in nestrohljivo in svetlo nazaj dal.

De boš pa hudičevim zanjkam, s kterimi včasih umirajoče nadleguje in plaši, brez nevarnosti odšel, je dobro, da zdej, dokler si per dobri pameti, večkrat v mislih, ali tudi z ustmi spoznaš, da vsim, ki so te kdaj razžalili, iz serca odpustiš, da želiš, v tisti veri svoje življenje skleniti, v kteri pokoren sin naše svete matere cerkve umreti mora; da vse poterdiš, kar so pravoverni kristjani verovati dolžni, in da se nočeš k neumnostim obračati, h

kterim bi te hudičeve skušnjave ali velikost bolezní napeljevati vtegnile, de bi tem sklepam nasprot delal. Si ti vse to poterdil, potem zasmehuj in zaničaj vse grešno navdihnjenje, s kterim bi te hudi motiti vtegnil, še boljši, če bo mogoče, de se še na-nj ne ozreš. Zaupaj na Gospoda, vpiraj se na njega, položi v ponižnosti vse svoje misli, vsako skerb za samiga sebe v njegovo previdnost. (1. Pet. 5, 7.) To mu silno dopade, to posebno od nas tirja, zatorej tudi govori per Davidu: „Jez ga bom rešil, ker je na mene zaupal.“ (Psalm. 90, 14.) De se bolj zaneses, ne pozabi, de je on tvoj oče, oče le želi, kar je otrokam k pridu, Bog tedaj tvoj oče te ne bo zaverigel, ampak le varoval. In če te on varuje, kdo zamore tebi škodovati?

Ne postavljalj svojiga zaupanja na svoje zasluženje dobrih del, ktere si morebiti storil, ampak na zasluženje in milostljivost Jezusa Kristusa. Ko bi te pa sovražnik s hudo silo k ne-

zaupljivosti ali k obupanju skušal, mu smeš tudi dobre dela nasprot staviti, ktere si z gnado božjo opravil. Posebno pa mu postavi nasprot terpljenje in smert zveličarja. Brez razložka se spoznaj revniga grešnika, ko bi se ti ravno zdelo, de si na poti popolnosti deleč prišel. Zakaj, kjer si ti en sam madež na sebi zagledal, jih Bog morebiti po sto ali še več vidi. Sam po sebi ne moreš k zveličanju priti, ali per Bogu je vse mo-goče. (Luk. 1, 37.)

Če imaš dobro voljo, in res želiš, Boga ljubiti, si v resnici bogat, ko bi ravno sam na sebi ubog in reven bil; zakaj ti zamoreš v ponižnosti k svojimu pridu obrniti, kar je Jezus za tebe storil in terpel. Za tebe je človek postal, za tebe je delal, se postil, čul, molil, za tebe je preganjanje, tepenje, bolečine in strah prestal, za tebe je svojo kri prelil, svojo dušo izdihnil, za tebe je od smerti vstal, v nebesa šel. Tehtaj z vsim

tim zasluženjem svojiga **Odrešenika** svoje grehe, in grehe vsih ljudi — kaj pa so? Kaj je zerno peska, če ga gôri permériš? To ti je rečeno, ne de bi prederzno na božjo milost se zanašal, ampak le, de bi se nezaupljivosti varoval.

30.

Če si ravno velik grešnik, ne obupaj v smerti.

K Bogu ne pridejo samo tisti, ki so dolgo časa ali prav pobožno živeli, ali se z veliko ojestrostjo pokorili, ampak vsak, ki skesano in ponižno serce seboj pernese, bode od njega z dobroto in milostjo sprejet, ko bi tudi bil le kratek čas po poti bogaboječnosti hodil. **K**ako kratka je bila pokora, katero je na križu visijoči razbojnik delal, in kako hitro je postal večniga zveličanja deležen!

Če pa tudi ravno vsi, ki se tako pozno spokorijo, kakor razbojnik, ne

pridejo precej v nebesa, kér nimajo vsi te grevence, katero je on imel; je pa vendar že silno dobro, če se je spreobrnjenje na zemlji le začelo. Zakaj kdor na potu proti večnosti v sebe iti začne, pa mu smert dopolnjenje zadržji; ta ne bode zgubljen, ker začetek božje ljubezni v njem ostane; in če ravno mora očiščen biti, predin bode k polnemu veselju nebes perpušen, bo vendar imel do tih mal tolažbo gotoviga zaupanja.

Kaj je milostljivšiga, kakor tista obljuba božja: „Kterikolj dan se bode grešnik od svojih hudobij odvernil, mu njegova hudobija ne bo več škodovala!“ (Ezeh. 33, 12.) Bog ne pravi: Če se odverne kake dve leti, dva mesca, ali dva dni pred svojo smertjo; ampak: kterikolj dan se bo odvernil, kterikolj dan bo k meni zdihoval, bode zveličanje najdel, če le v resnici zdihuje.

Ko bi se kakšen neumen dozdevk zoper to božjo izreko vzdignil, in ti očital, de tvoje življenje ni bilo tak-

šno, de bi zamogel večno življenje upati; odgovori v sveti ponižnosti in serčnim zaupanji: „Jez vem, na koga sim se zanesel.“ (II. Tim. 1, 12.) Jez vem, de sim od Boga iz njegove velike milosti za otroka sprejet bil. Bog zamore storiti, karkoli hoče, pa on se bode usmilil, on hoče le zveličati, kér je milostljiv in dober. Če si njegovo včlovečenje, njegovo terpljenje in smert pred oči postavim, me ne more plašiti ne velikost, ne vsakdanja hudobija mojih grehov. On me je odrešil, on je svojo kri za me pretil, in s svojo smertjo moj dolg pokončal. Veliko in neskončno veči je njegova milost, kakor moj greh je, ali biti zamore. Njegove presvete rane so zastava mojiga zveličanja; če le svoje grehe iz serca obžalim, in v resnici želim, njega ljubiti. On je razpel na križi svoje roke, de bi mene uboziga grešnika objel in v gnado vzel. V tih njegovih rokah želim živeti in umreti. Jez vidim na svojim Bogu svoje meso. Kjer je meso od mojiga

mesa že poveličano in spremenjeno, tam tudi jez upam poveličan biti. Moji grehi me sicer od deleža njegoviga poveličanja zadržujejo, ali moja enaka natora me podpira v mojim zaupanju. Bog je predober, de bi svojih udov, svojiga oserčja ne ljubil. Njegova milost je moje nar večji zasluženje. Dokler on ne neha milostljiv biti, tako dolgo imam dosti zasluženja, ker je pa njegovo usmiljenje obilno, (Psalm. 118, 156.) je tudi moje zasluženje obilno.

Kdorkoli Boga goreče časti, in je pravoverni otrok svete katoljske cerkve, se zamore tedaj zoper vsako skušnjava obupanja okovariti. Glej, de bodeš takšen. Če bodeš pa doma, ali na kakšnim potu, z navadno ali persiljeno smertjo odtod v večnost šel, to te nikar nej ne straši. Kdor je pobožno živel, ne more hudobno umreti, on pride k veselju (Modr. 4, 7.) najga zadene smert, kakoršna hoče; ali konča svoje življenje v ognji ali v vodi,

ali bo ubit, ali martran, ali ga zobje zverine ali vihar elementov umori, ali ga božji žlak (kap) ali kuga spravi, hitro ali počasi, vpričo drugih ali v samoti. Čisto se božji previdnosti zroči, in se po pobožnim življenji smerti veseli. In kadar pride, stopi z zaupanjem iz življenja svojimu nardobrotljivšimu očetu naprot s to željo, de bi on, kakor je tukaj, tako tudi v večnosti po svoji volji s teboj ravnal. Stopi naprot, ne s strahom, kakor de bi v kako strašno ječo šel, ampak z veseljem; ker prideš v hišo večniga zveličanja.

31.

Sklep tega podučjenja.

Preberi večkrat le to podučjenje, in permeri s tem skerbno svoje življenje, de boš to, kar je na tebi spačelniga, ložej spoznal, in po spoznanju, kakor gré, hitro popravil.

K a z a l o.

	Stran.
1. Zaupaj v Boga	10
2. Božja milost nima ne konca ne kraja	13
3. Tudi v velikih grehah ne obupaj	17
4. Čisti se z obžalovanjem grehov, dobrimi deli in zaupanjem na zasluženje Jezusa Kristusa	21
5. Bodi serčen v skušnjavah	24
6. Ne naveličaj se vojskovati	27
7. Ponižuj se rad	31
8. Ne gledaj ne na se, ne na druge ljudi, ampak le na Boga	34
9. V terpljenji le per Bogu pomoči išči	36
10. Ne zbiraj si križev	41
11. Maloserčnost Bogu ne dopade	43
12. Sladkost božje gnade	45
13. Sreča tistih, ki Boga ljubijo	48
14. Beri svete bukve	50
15. Moli v duhu in resnici	52
16. Spoštuj Marijo in svetnike. Moli psalme	57
17. Premišljuj življenje in terpljenje Jezusa. Časti presveto Trojico.	60
18. Čisti svoje serce s kratkimi molitvicami in z zdihljeji	65

19.	Hodi tudi zunaj molitve v božji pričujočnosti — ne stopaj prehitro . . .	69
20.	Celò v delih pokore se ne presiluj . . .	72
21.	Ne služi Bogu zavolj tolažb . . .	75
22.	Služi Bogu po pameti	78
23.	Vadi se v pokoršini	82
24.	Hvali Boga v stvarjenih rečeh . . .	88
25.	Imej povsod dober namen, bodi zderžen, miren, moder	94
26.	Jezik kroti. — Varuj se sovraštva . . .	99
27.	Bodi boljšanja skerbin, iztek pa Bogu prepusti	106
28.	Zaničuj vse časno, po večnim zdihuj . . .	111
29.	Ne boj se umreti	116
30.	Če si ravno velik grešnik, ne obupaj v smerti	122
31.	Sklep tega podučjenja	126

Popravki

večih pogreškov pri natisu.

Stran	versta	beri	namesto
6.	12.	prejel	prijel
15.	14.	neizrečeno	neisrečeno
25.	7.	Ne odgovori nič	Ne odgovori; nič
29.	23.	kteri ga	kteriga
65.	4.	Čisti	Cisti
81.	6.	prejel	prijel
88.	13.	za to	zato

